

PRASIDEDA NAUJAS VAIDINIMAS

KETURI VAIDINTOJAI BERLYNE

Sausio 25 d. prasidėjusi Berlyne keturių „didžiųjų“ konferencija dar nedavė jokių rezultatų. Ten susirinko trys prieš vieną — vakariečiai prieš Molotovą, kuris, norėdamas praveisti Maskvos projektus, manevruoja, mėginamas visas galimybes. Vakariečiai nori, kad pirmoji eilė būtų svarstoma Austrijos taikos ir Vokietijos suvienijimo klausimai, o Kremlius ponas norėtų, kad konferencijoje dalyvautų ir komunistinė Kinija ir kad būtų svarstomi visi pasaulio politiką liečiantys reikalai. Stipriausiai konferencijoje laikosi JAV užs. reik. ministeris John Foster Dulles, kuris atvirai, be didelės diplomatijos atmeta Molotovo projektus dėl Kinijos atsistatymo prie pasitarimų stalo, bet visi vakariečiai jau padarė tiek nuolaidų, kad sutiktų kalbėtis ir su Kinijos atstovu Azijos reikalais. Tačiau kartu turėtų dalyvauti ir kiti tais reikalais suinteresuoti Azijos valstybių atstovai. Iš visų pranešimų apie konferenciją žinoma tik tiek, kad dar iki šiol nepriėjo konkrečių klausimų svarstymo, o tariasi tik dėl svarstytinų programos reikalų. Atrodo, kad visi keturi konferencijos dalyviai vaidina taikos pranašus, bet kiekvienas žiūri, kad sau daugiau laimėtų. Dėlto ir iš konferencijos niekas didesnių išdavų nesitiki. Anot vokiečių laikraščių, Berlyno bažnyčiose, tiek katalikų, tiek protestantų, meldžiamasi už taiką, nes joks vokiečių netiki, kad su sovietais galima kada nors susitarti.

MOLOTOVAS SKALDO VAKARIEČIUS

Bet svarbiausia, kad Molotovas deda visas pastangas vakariečius suskaldyti ir atskirti vienus nuo kitų, nes po vieną lengviau būtų nugalėti. Tuo atžvilgiu silpnumo jau parodė Churchillio būsimas įpėdinis ir jo idėjų vykdytojas Anglijos užs. reik. ministeris A. Edenas. Jam pakvipo Maskvos pasiūlymas atidaryti plačią rinką kom. Kinijoje anglų prekėms. Jei nuo Edeno priklausytų, tai gal sutiktų Kinijos atstovą įsileisti net į Jungtinių Tautų Organizaciją, bet šiuo atžvilgiu iš anksto žino, kad sutiks griežtą JAV-bių pasipriešinimą. Stipriausiai laikosi Bidault, Prancūzijos užs. reik. ministeris, siūlydamas su Kinija tartis dėl Korėjos, Indokinijos ir kitų Azijos kraštų, kuriems gresia komunistinis pavojus ir į kuriuos skverbiasi partizanai iš Ki-

nijos. Ar pavyks Dullesui vakariečius pilnai savo įtakoje išlaikyti, sunku dar įspėti, bet manoma, kad ir Molotovui nevyks visus savo projektus praveisti ir, svarbiausia, vakariečius visiškai vienus nuo kitų atskirti.

ITALIJOS KRIZĖ

Italai, nors susiskaldę į partijas, vis tik dar išlaikydavo ministerių kabinetus pastovesnius, negu Prancūzijoje. Bet kai griuvo De Gasperi min. kabinetas ir G. Pella sudarė kabinetą tik iš vienos partijos, prasidėjo nepastovumo laikotarpis. Griuvo Pellos kabinetas, turėjo jo įpėdinis būti A. Fanfani, bet negavo parlamento pritarimo. Dabar Italija vėl be valdžios. Kalbama, kad vėl turės grįžti senas politikos vilkas De Gasperi ir sudaryti koalicinį iš keturių partijų kabinetą. Tačiau toks kabinetas bus taip pat nepastovus, nes kiekviena iš dalyvaujančių partijų gali atšaukti savo paramą, ir ne-

veiklus, nes negalės padaryti didesnių reformų. Atrodo, kad jau ir italai įėjo į tokias pat politines vėžias, kaip ir jų kaimynai prancūzai, kurių ministerių kabinetai teišilaiko tik po keleta mėnesių.

Bendra politinė padėtis yra laukimo būklėje. Niekas netiki didesnių rezultatų iš Berlyno konferencijos, bet laukia, kas bus, kai ji užsibaigs. Tuo tarpu Syrijoje prasidėjo sukilimas prieš dabartinio prezidento valdžią. Egiptas daro valymus viduje ir kovoja prieš anglus. Ispanai susipyko su prancūzais dėl Moroko, o patys morokiečiai pešasi tarp savęs dėl buvusio ir esamo sultono. Indokinijoje po didesnių prancūzų laimėjimų kovos šiek tiek aprimo, bet laukiama naujų puolimų iš komunistų pusės. Taikos nėra, kraujas liejasi, o keturi „didieji“ pradėjo naują vaidinimą sugriauto ir į keturias dalis padalinto Berlyno scenoje. — P. S.

Brazilijos studentas mokosi dirbti vario gaminius.

POLITINIS LIETUVIŲ PASITARIMAS

1954 m. sausio 23 d. New Yorke įvyko visų VLIKą sudarančių grupių — Darbo Federacijos, Krikščionių Demokratų Sąjungos, Laisvės Kovotojų Sąjungos, Mažosios Lietuvos Rezistencijos, Socialdemokratų Partijos, Tautinio Sąjūdžio, ūkininkų Partijos, ūkininkų Sąjungos, Valstiečių Liaudininkų Sąjungos ir Vieniybės Sąjūdžio — atstovų pasitarimas.

Pasitarime visos VLIKą sudarančios grupės pasisakė VLIKo prigimties, jo funkcijų ir politinės konsolidacijos klausimais ir vieningai sutarė, kad jos palaiko savo ankstyvesnius susitarimus VLIKo kilmės ir funkcijų atžvilgiu.

VLIKą sudarančios grupės, būdamos pasiryžusios siekti lietuvių politinės konsolidacijos, sutarė siūlyti VLIKui pakeisti jo statutą ta prasme, kad naujoms politinėms grupėms į VLIKą priimti ar joms išjungti užtektų keturių penktadalių VLIKą sudarančių grupių sutarimo.

Sutarta aiškintis dėl kitų VLIKo darbo santvarkos dalykų. Nutarta tuo tikslu 1954 m. vasario mėnesio antroje pusėje vėl susaukti VLIKą

sudarančių grupių atstovų pasitarimą ir pasisakyti: a. VLIKo būstinės, b. dabartinį VLIKo uždavinių ir c. atitinkamo darbo reorganizacijos klausimais.

J. Audėnas
Pasitarimo pirmininkas

V. Viliamas
Sekreorius

* Lietuvių Rašytojų Draugija kreipėsi į savo narius, kad paremtų Lietuvos laisvinimo bylą. Ypač tie rašytojai kartu su kitais menininkais, kurie 1940 m. birželio mėn. buvo priversti pasirašyti vad. „Lietuvos Darbo Sąjungos platformą“, kuria pasirėmus buvo praveisti „liaudies seimo rinkimai“, paskatinti, kad nušviestų klaidingas to menininkų susirinkimo ir parašų išgavimo aplinkybes. Nariai pakviesti slapto balsavimu dalyvauti Liet. Rašytojų Dr.-jos premijos parinkime. Premiją 500 dol. šiemet paskyrė Čikagos Lietuvių auditorijos šeiminkai. Premija bus įteikta vasario 28 d. Čikagoje.

TAUTINĖ PAREIGA

Lietuvos Pasiuntinys Anglijai ministeris B. Balutis kažkuria proga metė šūki: kiekvienas lietuvis turi būti Lietuvos ambasadorius. Tai reiškia, kad kiekvienas lietuvis būdamas savo tautos dalele, turi garbingai atstovauti savo kraštą, savo tautą ir savo valstybę. Kiekvieno lietuvi šventa pareiga garbingai atstovauti prieš svetimtaučius visus lietuvius ir visą Lietuvą. Juk labai dažnai svetimieji iš vieno sprendžia apie visus. Jei lietuvis, su kuriuo santykiauja svetimtaučis, yra geras, padorus, teisingas, darbštus, sąžiningas, tai ir kiti jo tautiečiai yra gerbiami ir gerbiamas bei vertinamas jo kilmės kraštas. O šiuo metu mums reikia kuo daugiausiai tokių svetimtaučių, kurie padėtų mums vesti kovą už laisvę.

Tačiau ne tik prieš svetimtaučius turime pareigą gerai atstovauti Lietuvą ir lietuvius. Mūsų pareiga neužmiršti ir savųjų tarpe būti tuo, kuo esame, tai yra geru lietuviu ne tik žodžiais, bet ir darbais. Mes vienas kitam taip pat turime būti tokie tautos atstovai, kurie nepamiršta niekada, kad jie yra lietuviai ir kad santykiuose su savo tautiečiu turi visada tokius likti. Mes vienas kitam darome įtakos, bet reikalinga, kad mūsų įtaka savo tautiečiui, ypač silpnesniam, būtų visada gera. Priminti savo tautos kančias tiems, kurie jų neatsimena arba, suklaidinti melo propagandos, jas padaro „laimingą gyvenimą“, yra mūsų kiekvieno pareiga. Kiekvienas turi apie savo tautos nedalia žinoti, ją išgyventi ir už tautai daromų skriaudų atitaisyti kovoti. Juo daugiau mes savo sukydusių tautiečių grąžinsime į tautišką kelią, juo daugiau prisidėsime prie laisvės kovos, kurios tikslas atgauti prarastą Nepriklausomybę. O jeigu nė vieno iš mūsų tarpo nebūtų tautos išdaviko, tai mūsų tauta galėtų tikrai didžiulius esanti verta didvyrių tau-

tos vardo. Kad ta kova geriau vyktų, mes turime vadovaujančius žmones, kurie susibūrę Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komite, stovi mūsų visų priekyje, nurodo mums kovos būdus, veržiasi visur, kur pagalbos reikia iš svetimųjų prašyti. Jie daro didelį darbą, kuris reikalauja daug jėgų, daug energijos, bet kartu ir lėšų. Ir mūsų pareiga, šventa tautinė pareiga, prie tų darbų prisidėti savo lėšomis. Centas prie cento sudarys sumą, kurią vadovaujantieji mūsų žmonės panaudos laisvės kovai. Mes žinome, kad be pinigų negalime jokio didesnio darbo padaryti. O ką kalbėti apie tuos darbus, kurie reikalauja ir važinėjimo, ir susirašinėjimo, ir propagandinių knygų spausdinimo. Tam yra įsteigtas Tautos Fondas, kurio lėšas turi sudaryti viso pasaulio lietuviai. Prie jo turime prisidėti ir mes visi. Bent vienos dienos uždarbį per metus paaukoti šiam tikslui yra mūsų tautinė pareiga, kurios galėtų atsiskakytį nebent ligonis ar senelias.

Apie šias pareigas turėtumėm nuosirdžiai pagalvoti, artinantis Vasario 16 d. šventei, kuri mums primins už tautos laisvę išlietą mūsų brolių kraują ir paaukotas gyvybes, kuri primins taip pat šiuo metu Sibire ir prie Ledinuotojo Vandensyno mirties belaukiančius mūsų tautiečius ar sunkų baudžiavos vargą bevargstančius mūsų brolius Tėvynėje. Šioje srityje mes turime būti ypatingi savo tautos ambasadoriai — atstovai, visu uolumu atliekantieji tautines pareigas Tėvynėje. Argentinios lietuviai dar permažai yra įsijungę į bendrus lietuviškus darbus. Tai reikia atitaisyti. Mūsų įnašas turi išpirti bent vieną Lietuvos žemės sauja. Mes turime pasirodyti prieš pasaulio lietuvius, kad savo tautines pareigas suprantame ir jas sąžiningai atliekame.

ZIGMAS STEPŠYS

VERČIA MINETI KAPSUKO „VALDŽIOS“ SUKAKTĮ

Vilniaus radijas 1953. 12. 16 d. minėjo 35 m. sukaktį nuo paskelbimo tarybų valdžios Lietuvoje. Maskvos agentai gana atvirai prabilo apie ano meto rusų imperializmo užmačias. Lietuvių tautos išgama Vincas Mickevičius - Kapsukas, Kremlius pavestas, jau anuomet bandė pavergti lietuvių tautą. Komunistų organizacija gavo Maskvos įsakymą dėti visas pastangas, kad Lietuva vėl būtų prijungta prie Rusijos. Paskubomis raud. armija spraudėsi į Lietuvos žemę. Revoliuciniai komitetai stengėsi sukurti krašte netvarką. Vokiečių okupacijos iškankintas kraštas, tik ką okupantus išgijus iš Lietuvos, rusų komunistų agentų vėl buvo alinamas siekiant badmiriavimo miestuose. Tos suirutės metu Rusijos smauglys dar kartą parodė savo veidą. Leninas, ne taip seniai iš Šveicarijos atvežtas į Daniją užraktą kintame vagone, 1918 m. gruodžio 22 d. paskelbė įsakymą, kuriuo įkūrė sovietinę Lietuvos respubliką. Lietuvių revoliucinis komitetas buvo paskelbta tarybinės respublikos vyriausybe.

Vilniaus radijas atvirai pripažįsta, kad Leninas pažadėjo teikti visokeriopą pagalbą Maskvos agentams Lietuvoje. Rusijos imperialistinis smauglys nusiima kaukę. Po to sustiprėjo komunistinių agentų veikimas, kuris buvo suderintas su raud. armijos dalinių žygiavimu. Tie daliniai buvo pasiekę Telšius ir artinosi prie Kauno bei Alytaus. Kodėl jie neištvėrė Lietuvoje? Kas priverė juos aplėisti lietuvišką žemę? Vilniaus radijas, kuris jau yra įpratęs nuolat tikrovę iškreipti, tvirtina, kad tik Amerikos, Prancūzijos ir kitų imperialistinių valstybių kariuomenės ginkluotos pajėgos išgijusios Maskvos agentus iš Lietuvos. Tačiau iš tikro Vilniaus radijas meluoja, nes nė vienas ginkluotas amerikietis ar prancūzas anuomet Lietuvoje nekovojo prieš bolševikus įsiveržėlius. Vad. raudonoji armija iš Lietuvos buvo išguita ne svetimųjų, bet pačių lietuvių, pirmoji eilė darbininkų, bežemių ir mažžemių su valstiečiais,

kurie buvo rusų pavergti ir persekiojami per 125 m. Tie kovotojai nors buvo blogai apmokyti, blogai aprūpinti maistu, bet karštomis lietuviškomis širdimis ir nepaprastu patriotizmu lydimi kovojo prieš įsiveržėlių, kol jis buvo galų gale priverstas visai palikti Lietuvą. Lietuviai patriotai siekė ne turto, bet laisvės.

Tačiau imperialistinė raudonoji Rusija nenurimo. Ji pasirašė ne vieną sutartį su Lietuva. Ji išsižadėjo amžiams lietuviškų žemių 1920 m. liepos mėn. 12 d. sutartimi, dar esant gyvam Leninui kuris anksčiau buvo įsakęs pavergti Lietuvą. Kiek vėliau buvo pasirašyta eilė kitų sutarčių drauge su tarpusavio nepuolimo sutartimi. Štai Vilniaus radijas toliau dėsto: „1940 m., broliškoms tarybinėms respublikoms padedant, kova buvo vainikuota šlovinga pergale, Lietuvoje amžiams suplevėsaus laisvoji tarybų vėliava“. Gera, kad bolševikai dar kartą pripažino šią tiesą. Ne tarybinės respublikos, bet rusų šarvuočiai ir jų kariuomenė užėmė Lietuvą. Toks pareiškimas gali būti įdomus ir JAV atstovų rūmų komisijai, kuri tiria Lietuvos pavergimą ir lietuvių tautos persekiojimą. Gera, kad Maskva pamiršo tvirtinti lietuvių prašius juos pavergti.

Malenkovas, kaip ir Hitleris, kuria amžiną vergiją. Hitleriui griuvus, Vokietijoje įgyvendinta demokratija. Išmuš valanda, kai ir Stalino, ir Malenkovo uždėtos grandys lietuviams taip pat bus sutrupintos. Maskvos vėliava neplevėsuos amžius.

O Kalėdos Lietuvoje buvo liūdnos. Agitatoriai ir komjaunuliai saugojo, kad niekas nepasidalintų iš darbo, apie jas oficialiai nebuvo užsiminta nė žodžiu. Darbininkai ir kiti buvo varomi į susirinkimus, kad keiktų Beriją ir jo bendrininkus, kartodami į Maskvos aidą, kad „tribunai tebūna prakeiktas jis ir kiti jo bendrininkai nuodingos gyvatės“, aukštinti jų budelius ir iškilmingai žadėti už tai, kad visi jie buvo sušaudyti, dar daugiau pakelti darbo našumą, tikriau pasakant (Nukelta į 2 psl.)

Trascendencia de la enseñanza agraria

El Segundo Plan Quinquenal, incluye entre sus previsiones, como uno de los objetivos principales de la enseñanza agraria, la formación de una nueva conciencia nacional agraria, acorde con los principios de ese plan, promoviendo la expansión de la enseñanza, hasta alcanzar todas las escuelas del país.

En efecto, para ser productores eficientes, es menester que los hombres de nuestro campo, adquieran conocimientos y experiencias relacionadas no solamente con la teoría, sino con la práctica, mediante la experimentación local, en sus relaciones con el medio. El gobierno del general Perón, se halla empeñado en una labor trascendente, destinada a consolidar una profunda conciencia agraria nacional, siguiendo un plan concordante con la expansión de la agricultura y la adquisición de nuevos conocimientos aplicables a su perfeccionamiento y diversificación.

El desarrollo y consolidación de esta conciencia, ha de conducir, indudablemente a la organización racional de una de nuestras industrias fundamentales, condición necesaria para su continuo mejoramiento, diversificación y expansión.

Indudablemente, para el logro de esos objetivos, es necesario crear nuevas escuelas agrícolas y preveer

mejor a las existentes, mediante un plan que contemple el empleo de recursos modernos, capaces de posibilitar una enseñanza eficaz y económica. No resulta aventurado conjeturar cuan beneficiosa ha de ser la incidencia de un plan de esta índole, tanto en los aspectos sociales como económicos del campo argentino.

La resuelta acción del estado justicialista, que orienta la enseñanza agrícola por el camino del interés general, como factor preponderante para el logro de las previsiones del Segundo Plan Quinquenal, que acuerda prioridad a la acción agraria, posibilitará mediante el aporte de recursos financieros, el desarrollo —en amplitud y profundidad— de los centros docentes, de modo tal que la enseñanza llegue a todas las regiones agropecuarias del país.

Para el logro del éxito total, será necesario sin embargo, que las juventudes argentinas se apliquen con voluntad al estudio, que consideren que las enseñanzas adquiridas caerán de valor si no las fecunda una irrevocable vocación de trabajo, un hondo sentido de la trascendencia y de la dignidad del trabajo agrario y de su importancia como factor coadyuvante de la verdadera unidad nacional.

La provincialización de Misiones concreta una justa aspiración

Misiones se ha reencontrado con su destino. La nueva provincia argentina, se reincorpora, por imperio de la patriótica inspiración del general Perón, a la jerarquía que tuvo —históricamente— desde los albores de nuestra independencia política. En los momentos inciertos de la organización nacional, quizá porque no estaba de moda mirar hacia dentro, se le escamoteó la categoría de estado provincial que ostentaba orgullosamente esa noble tierra, obra del amor de sus hijos, en lucha constante con una naturaleza opresiva en su fecundidad, voz en su gigantesco impulso generador.

Hoy, bajo el signo de la Nueva Argentina, la tierra centenaria de las Misiones, cargada de historia, entrañablemente criolla en su poder de asimilación que hace del extranjero un ferviente misionero, halló eco para su clamor reivindicatorio. Sus treinta mil kilómetros cuadrados, habitados por más de trescientas mil almas, la portentosa riqueza de su suelo, la laboriosidad de sus hijos y el apoyo de un gobierno con profunda vocación argentina, garantizan el porvenir de la más reciente de las provincias nuestras.

En Misiones, el hombre libra —día y noche— una batalla contra el medio. De esa lucha, nacida de la prodigiosa potencia de la naturaleza, de la avasalladora feracidad de la tierra, ha surgido un hombre excepcional, sobrio, recio, abnegado y trabajador, que ha ido

venciendo, palmo a palmo, la selva y afincándose incommoviblemente en los territorios conquistados. Así surgieron, a la orilla de sus grandes ríos, como avanzadas en la floresta subtropical, primero los pueblos modestos y luego las ciudades modernas, limpias, confortables, que honran al trabajo misionero y enorgullecen al país.

Y si un día Misiones padeció la injusticia y sus selvas fueron mudos testigos de la arbitrariedad de los poderosos del dinero, el justicialismo también llegó pujante a sus obras para exaltar —definitivamente— la dignidad humana de quienes trabajan labrando la grandeza del país.

Por su historia, por su presente, por la riqueza opulenta de su tierra, con sus yerbatales inmensos, sus maderas insuperables, sus frutas inagotables, la nueva provincia argentina tiene ante sí un porvenir halagüeño. La ciudadanía misionera tiene por imperativas razones históricas y aun telúricas, un claro sentido de sus responsabilidades y sabe, perfectamente que su esfuerzo racional, su trabajo fecundo son el mejor respaldo del futuro de la provincia. Y sabe también a cuanto la compromete —en ese orden de cosas— su cálida gratitud hacia el general Perón, el hombre excepcional que concretó en magnífica realidad sus anhelos de más de una centuria, incorporando su patria chica al concierto de los estados federales argentinos.

Galutinis butų problemos išsprendimas

(HACIA LA SOLUCION DEFINITIVA DEL PROBLEMA DE LA VIVIE NDA)

Neseniai paskelbtoje Valstybinio Ipotekos Banko apyskaitoje randas sumos — ir labai iškalbingos — rodo labai gyvą veiklą tikslu visam tam duoti kryptį ir įjungti į antrojo penkmečio planą butų klausimus.

Vyriausybės paskolų politika namų statymui, plačiu mastu vykdoma minėtos bankinės įstaigos, turi tikslą galutinai išspręsti butų klausimą, kuris jau senokai reikšiamas mūsų krašte.

Minėtoje apyskaitoje ryškiai krinta į akis, kad 1952 metais buvo atlikta 10.000 operacijų daugiau nei 1951 m., viršijant bendrą federalinę sostinėje, Gran Buenos Aires ir visame krašte investuotą sumą daugiau nei 780.000.000 pesų.

Aiškiai yra žinoma, jog butas gyventojų pasitenkinimo ir krašto di-

dingumo atžvilgiu, kaip tai yra peronistinės doktrinos nustatyta, atlieka svarbią socialinę funkciją, tuo būdu padėdamas iškelti žmogaus vertę ir palaikyti tautos fizinę bei moralinę sveikatą.

Šis vyriausybės nuolatinis dėmesys ir darbas sušvelnino šio trūkumo pasėkas, nes buvo teikiamos reikalingos paskolos per minėtąją bankinę įstaigą, kad tuo būdu statyba ir atitinkama statybos pramonė nuolat ir be pertraukos vystytųsi.

Tenka pabrėžti, jog valstybė iš savo pusės skatina miesto gyvenamųjų namų statybą taip, kad patenkintų atitinkamus dirbančiųjų šeimų ūkinius reikalavimus. Tuo tarpu prabangiųjų butų statyba palikta grynai privatinei veiklai.

Antrajame penkmečio plane val-

TOKS GYVENIMAS SOV. RUSIJOJE

IS VIENO BUVUSIO BELAISVIO LAISKO

„Laiko“ redaktorius gavo porą laiškų iš vieno lietuvių, buvusio kartu su vokiečiais sovietų belaisvėje. Jis yra šiauliškis, baigęs Šiauliuose gimnaziją, vėliau Karo Mokyklą ir iki bolševikų okupacijos tarnavęs Lietuvos kariuomenėje. 1945 m. kartu su vokiečiais pateko į bolševikų belaisvį ir ten išbuvo iki 1953 m. rugsėjo 22 d. Vakary Vokietiją pasiekė pereinamąjį lapkričio 1 d. ir dabar ten gydomi, laukdamas galimybių gauti darbą ar kur nors išvažiuoti. Čia duodame įdomesnes jo laiško vietas, kur jis pasakoja apie Rusijos gyvenimą ir savo paties išgyvenimus raudonajame pragare. Dėl žinomų priežasčių jo pavardės neskelbiame.

KAI PATEKAU Į BELAISVĘ

Kai karas baigėsi 1945 m. gegužės mėn., aš buvau Berlyne ir ten mane paėmė į belaisvę. Aš buvau pasislėpęs, bet rusai mane atgavę sulaikė ir uždarė į NKVD sklepą, kur aš turėjau viską išpasakoti, kitaip būtų mane sušaudę. Kadangi aš turėjau dokumentus, iš kurių komisarai matė, kad aš iki 1939 m. gyvenau Klaipėdoje (Klaipėdos krašto pasas) ir buvo parašyta, kad aš buvau Klaipėdos krašto gyventojas, tai mane nešaudė, bet uždarė į karo belaisvių stovyklą.

1945-46 m. buvau Berlyne ir Frankfurte prie Oderio, o 1947 m. mane su kitais išvežė į Maskvą, kur statėme vilas maršalui Sokolovskui.

Į SIBIRĄ

1947 m. lapkričio 20 d. išvežė į Sibirą. Aš galėjau pora kartų stotyje išlipti ir kai ką parduoti. Rusijoje trūko maisto ir rūbų. Mes važiuavome per Kirovą, Molotovą (anksčiau Perma), Sverdlovską (anksčiau Jekaterinburgas), Omską, Novosibirską, Kamenovą iki Stalinsko (anksčiau Stary Kuzneckas). Iš Maskvos iki Sibiro pravažiavome 6000 km. Maskvoje tuo metu buvo 15 laipsnių C šalčio, o Sibire — 30 iki 35 laipsnių. Čia mus atvežė į anglų kasyklas. Kasyklose dirba nuo 5000 iki 20.000 žmonių trimis pamainomis po 8 valandas. Kasyklose yra šilta ir šalta, šlapia, blogai vėdinama (800 — 1000 metrų po žeme). Daug vokiečių belaisvių išmirė, — permažai duodavo valgyti ir sunkiai reikėjo dirbti. Jeigu normos neišdirbdavai, tai mažiau duodavo duonos. Mes gaudavome į dieną 600 gr. duonos, 17 gr. cukraus, 70 gr. kruopų, 600 gr. bulvių. Sriubą virdavo iš neskustų bulvių iki 1947 m., bet kadangi dėl to mirdavo daug belaisvių, tai paskiau leisdavo bulves skusti.

SUSITINKA LIETUVIUS

Sibire buvau sutikęs ir lietuvių, bet pavardžių nebežinau. Jie dirbo kasyklose ir galėjo iki 30 km laisvai vaikščioti, toliau buvo uždrausta. Kalbėjau ir su kitu. Jis dirbo sliessoriaus darbą viename fabrikelyje. Buvo ištemptas 15-kai metų ir buvo vienas tarp rusų.

Sibire viskas gerai auga, bet žmonės gali tik truputį bulvių, kopūstų ir morkų pasisodinti. Didesni dalykai yra valstybės. Viskas priklauso kolchozams ir sovchozams. Žmonės gyvena labai prastai, daugiausiai barakuose. Valstybės turto niekas nesaugoja, vagia ir naikina. Daug milijonų žmonių yra baumės stovyklose. Daugelis nubausti 3, 5, 10, 15 ir 25 metams.

Pagal darbus duoda ir maisto. Kas išdirba 100% normos (pvz. va-

džia įgalins mlestų ribose pastatyti 300.000 gyvenamųjų namų, suteikiant paskolas per minėtąjį banką, gi ūkininkų pastatų statyba bus skatinama per Argentinos Valstybinį Banką.

Šiuo atveju valstybė skatins kaimo gyvenamųjų namų statybą, kuri pilnai patenkintų ūkininko šeimos poreikavimus, stengiantis burti į didesnes gyvenvietes, laisvų ir ilgalaikių paskolų pagalba.

Ir visa tai turės būti vykdoma su ta pačia teisingumo dvasia, kuria pasižymi bendrai visa justicializmo kūrėjo veikla: sveiki ir patogūs butai ne tik dideliuose krašto miestuose, bet taip pat ir tolimuose miesteliuose. Turės būti butai, kurie suteiktų malonių gyvenimo valandų ir kurie pagaliau leistų pamiršti prisiminimus su laikotarpiu, kuris galutinai yra jau nugalėtas.

sarą 6 kubinius metrus žemės (iš-kasa), gauna 600 gr. juodos duonos, o už 125% normos prideda dar 200 gr. Karo belaisviai turi per dieną uždirbti 16 rublių už lagerį, per mėnesį 200 rublių atskaito karo nuostolių. Kas į dieną uždirba daugiau kaip 16 rb., tai gale mėnesio gauna pinigais, bet ne daugiau kaip 150 rb. Kad tiek galėtum gauti, tai per mėnesį kasdien reikia uždirbti nemažiau 23—25 rb.

PREKIŲ KAINOS

1953 m. rudenį buvo tokios kainos: 1 kg sviesto kainavo 28 rb., cukraus kg — 9,60 rb., kiaulienos mėsos kg — 25 rb., juodos duonos kg — 1,60 rb., kruopų kg 4 — 6 rb., pieno litras — 3 rb. Miltus parduoda tik per dideles šventes, kaip revoliucijos šventė (lapkričio 7 d.) ir gegužės 1 d. Tada stovi ilgos eilės žmonių ir gauna 5—25 kg miltų. Šiaip miltų nėra. Žuvis, juoda duona, kruopos, dešra (kg 8 rubliai) dabar galima laisvai pirkti. Kai mūsų transportas važiuo per Maskvą (1953 m. rugsėjo 26 d.), tai aš už 6 rublius nusipirkau 1,5 kg baltos duonos. Tarp kitko viena moteris manęs paklausė, ar aš dar kariasiau. Aš jai atsakiau: „Jeigu jus mobilizuos į kariuomenę, ar jūs kariasiausit?“ Tai kitos moterys stebėjosi, kad aš be baimės taip laisvai kalbėjau. Kai mes per Rusiją važiuavome, kalbėjome laisvai, tai rusai stebėjosi, nes jie visi turi vienodai ir viena kryptimi kalbėti.

PAKETAI IŠGELBĖJO NUO MIRTIES

Paskutiniaus metais (1952-53) mes kiekvieną mėnesį iš Vak. Vokietijos gaudavome iki 5 kg maisto paketą. Kai kas iš savo šeimynos dar gaudavo po 2 maisto paketus. Tai tas mus išgelbėjo iš bado ir mes dvasiškai labai sustiprėjome. Pastaruoju metu rusai mus kitaip kaip fašistais nevadino, o mes juos vadino raudonaisiais. Jie mums daug ko negalėjo padaryti, nes jau nuo 1949 m. gruodžio 20 d. buvome pasmerkti mirties bausme, kuri buvo vėliau pakeista į 25 metų sunkiųjų darbų stovyklą. Tai reikė, kad mes turėjome 25 metus dirbti ir dirbti. Bet po trijų su puse metų mus paleido. Aš Sverdlovskė esu visko dirbęs. Statėm fabrikus, namus, tiltus ir t. t. Ant savo kailio mes pajutom visą rusų gyvenimą: rusų ūtės, blakes ir iki paskutinės dienos rusų ūpą, „švelnias“ komisarų rankas ir kt.

VORKUTA — MIRTIES VIETA

Rusijoje yra apie 30—40 milijonų žmonių uždaryta nuo 3 iki 15 metų atlikti bausmę stovyklose ir ten po „švelnia perauklėjimo“ ranka kasdien varinėjami darbams ten

„VERTINGI ŽODŽIAI“

Šiuo pavadinimu rašo lenkų „Orzel Bialy“ Nr. 51-52, išeinančiam Londone, savo prisiminimus buvusio Vilniaus Universiteto docento Cezareja Jędrzejewichowa, apie susitikimus ir pašnekesius su a. a. maršalu J. Pilsudskiu.

Šių prisiminimų vienoje vietoje ji mini pasikalbėjimą su Pilsudskiu, jam atvykus Vilniun 1927. IV. 19, kur jis, tik pastebėjęs J. jo garbei suruoštame pokilyje, kreipiasi žodžiais: „O dabar prašau man pasakoti apie padarytų tyrimų mano žemėje rezultatus...“

Su trumpai ir sutrauktai papasakotais daviniais maršalas sutiko ir tuojau pats pradėjo: „Taip yra. Labai aiški etninė siena atsimuša į Naručio ežerą... žinote, ponai, kad taip pat yra lengva nustatyti sieną ir tarp proletuvisko ir prorusiško tautų kamieno — tiesiant liniją tarp gyventojų R-katalikų tikėjimo ir pravoslavų. Tiek lenkai, tiek baltgudžiai, tiek lietuviai — visi yra katalikai, kuriuos anais laikais karalius Jogaila su Jadvyga apkrkštijo. Krikštijant lietuvius, su gudais, rusais jau buvo anksčiau pakrikštijoti pravoslavais ir antrą kartą nebebuvo krikštijami“.

Kiek susimąstęs tęsė maršalas toliau: „Aš esu tipingas lietuvis. Prašau pažvelgti į mano akis... Matai ponai: akis turiu daugaus mėlynumo, o gal taip pat tamsiai-pilkai mėlynas, bet tokiais žaliais kryžiu-kais, kaip charakteringas visiems baltiečiams, ar kaip tai kitaip Jūsų vadinamiems...“

ir atgal. Prie Lediniuotojo Vandenyne pakraščiu viena diena skaitoma kaip tįs. Kas turi 15 metų baumės, jį gali atlikti per 5 metus, bet ten niekas daugiau, kaip 3—4 metus neišgyvena. Todėl ta vieta vadinama mirties zona. Labai daug politinių kalinių ten nuveža. Iš vokiečių belaisvių taip pat buvo ten patekusių, bet paskui buvo gražinti į Sibirą. Ten yra pasmerktų ir daug lietuvių.

KAI STALINAS MIRĖ

Aš pergyvenau Sverdlovskė tą momentą, kai Stalinas mirė. Mes dirbome ant tilto beveik milijono gyventojų miesto vidury. Visi džiaugėsi, kad Stalinas numirė, nes manė, kad dabar bus kitaip. Iš tikrųjų mūsų gyvenimas pasikeitė, nes jau birželio 12 d. surinko 1100 vokiečių belaisvių paleidimui į Vokietiją. Tikėtai Berlyno sukilimas, Berlijos areštas mūsų išsilaisvinimo dieną nutęsė vėlesniam laikui.

LYGINANT SU RUSIJA, VOKIETIJOJE ROJUS

Nuo rugsėjo 22 d. mes buvome paleisti ir vežami į Vak. Vokietiją. Kai čia atvažiavome, tai mums buvo tikras rojus. Gražiai apsiūvilę žmonės, krautuvės pilnos geriausių prekių. O ten viskas valstybės. Jei kas dar prieina, tai vagia, apgauldinėja valstybę, taip sakant, nėra šeimininko. Oficialiai gerbia tą valstybės turta, bet kai tik turi galimybės, tai vagia. Čia skundžiasi, kad juoda duona, o Rusijoje tokia yra balta, o tikros baltos duonos ten retai tematysi. Čia pilna dviračių, motociklų ir automobilių, o ten važinėja sunkvežimiais, gatvės blogos, žmonės atsilikę. Darbininkai ten gyvena barakuose; viename kambaryje visa šeima — vyras ir žmona vienoje lovoje, o kampe lova 2—3 vaikams. Barake 3—4 durys ir mažiausiai 5—6 šeimynos gyvena. Dabar pradeda statyti valstybinius namus, bet kainos aukštos, reikia mokėti ir už koridorių bei išvėtes. Darbininkas paprastai uždirba 600—800 rb., bet viskas taip brangu, kad tegali tik badaudamas gyventi. Pz. batai su brenziniais aulais 150 rb., geri odiniai pusbačiai 270 rb., drabužių eilutė 1.500-2000 rb. O ten kiekvienas turi turėti žeminius ir vasarinius drabužius (žiemą 25-30 laipsnių C žemiau nulio). Vasara yra 5 mėnesius, o žiema — 7 mėn.

Sibiro žmonės yra geros širdies. Jie mums padėdavo, duodavo duonos, machorkės parūkyti ir laikraščių tabakui susisukti (ten rūkant sukama į laikraštinių popierių). Šiaip rusai savo uždarbį daugiausiai prageria.

Apie tuos dalykus galėčiau daug dar parašyti, — baigia savo laišką mūsų tautietis. Sakosi, kad šiuo metu dar serga, belaisvė gavo astmą ir širdies sutrikimus.

Toks yra gyvenimas raudonajame „rojuje“, žiūrint į jį iš arti.

J., baigdamas savo prisiminimus apie maršalą Pilsudskį, stebisi jo žodžių protingumu ir prasingumu, kurie ir dabar dar tebegyvena laisvame pasaulyje daugelio nesuprasti ir nevertinti.

Deja, Pilsudskis tarnavo svetimiesiems! (Inform.).

* Bernardas Brazdžionis jau baigė ruošti eilėraščių rinkinį „Didžioji kryžkelė“. Stambus eilėraščių rinkinys, kuris sudarys apie 112 psl. knygą. Jis taip pat jau baigia ruošti spaudai lyrikos rinkinį „Vidudienio sodai“. Ir šis rinkinys beveik jau baigtas, belieka tik su tvarkyti. Drauge B. Brazdžionis dirba ir prie Lietuvių Rašytojų prozos Antologijos, kurią leis Liet. Knygų Klubas Chicagoje. Pažymėtina, kad šiais metais sueina 30 metų nuo pirmojo B. Brazdžionio eilėraščių išspausdinimo („Pavasary“, 1924 m.), taigi ta graži mūsų didžiojo poeto sukaktis bus atžymėta naujais rinkiniais.

(Atkelta iš 1 psl.).

klus, už tą patį darbą gauti mažesnę atlyginimą... Tačiau žmonės šventės šventes, kas ir kur galėdamas, privačiai. Būdinga, kad net ir Maskvos radijas, norėdamas pavaizduoti, jog, esv. Sov. Sąjungoje ir jos pavergtuose kraštuose niekas nepersiekioja sąžinės laisvės, anglų kalba pranešime užstieniui paskelbė, kad Latvijoje, Lietuvoje ir kitur bažnyčios pilnos žmonių.

J. VENOKUS S. J.

VITAMINAS A.

Jau iš to, ką girdėjome ir skaltėme apie vitaminus, pastebime kai kurias vitaminų ypatybes:

Vitaminai veikia labai mažais kiekiais ir visgi atlieka labai didelį darbą. Tai priklauso nuo to, kad vitaminai nesijungia ir neįeina į cheminių junginių sąstatą, — jie tik pagreitina reakciją ir daugiau nieko. Todėl vitaminai vadinasi katalizatoriais. Jau senai buvo žinoma, kad, jeigu įbersi kiek platinos, to brangaus metalo dulkių į vandenilio dujas, tos dujos tuojau užsidega, o platinas pasilieka kaip buvus. Iš to išeina, kad vandenilis nereagavo į deguonį be platinos pagalbos, arba jeigu ir vyksta kokia reakcija, tai ji yra labai lėta. Kadangi vitaminai greitina gyvybinius procesus, todėl vadinasi biokatalizatoriais. Be vitaminų yra dar daugiau katalizatorių gyvame organizme: jie vadinasi fermentais ir pan.

Apie vitaminus daugiau sužinojome ne iš to, ką jie daro, bet iš to, kas įvyksta kada jų nėra. Laboratorijoje imame kokį gyvulį, apie kurį iš tyrimų žinome, kad jis negamina tam tikro vitamino savo organizme, duodame jam jau iš anksto nustatytą ir chemiškai žinomą maistą, duodame visus kitus vitaminus išskyrus tą, kurį norime studijuoti, ir žiūrime, kokia liga ta gyvulys susirgs, negaudamas šio vitamino. Kada gyvulys gerokai yra susirgęs ir labai prastai atrodo, tada duodame to reikiamo vitamino. Tiesą pasakius, tokiems tyrimams imame visą elę gyvulių, kurie yra padalinti į grupes ir tarnauja kontrolei vieni kitiems. Viena grupė gauna vitaminus, kita grupė yra sunaudojama autopsijoms, kad sužinotume, kokie patologiški reiškiniai visame kūne yra pastebimi. Vitaminų studijos nėra lengvas darbas, nes į labai daug dalykų reikia atsižvelgti, kad eksperimentai nepagautų mokslininko, geriau pasakius jo nesuklaidentų.

Dabar pakalbėsime apie vitaminą A. Ilgą laiką vitaminas A nebuvo skiriamas nuo vitamino D. Tik 1922 metais ilgas (nuo 12 iki 20 valandų) žuvų taukų virinimas parodė, kad „akivitaminas“ buvo suardytas, o vitaminas D pasilikė dar veiklus. Nuo to laiko tuodu vitaminu jau buvo žinomi atskirai, bet vitaminą A gauti grynoje formoje tepasisekė tik vėliau, — 1937 metais.

VITAMINO A YPATYBĖS

Grynas vitaminas A sudaro gelsvos spalvos, adatos išvaizdos kristalus. Kristalai tirpsta prie 8 laipsnių ir sunkiai vėl kristalizuojasi. Vitaminas A yra gana pastovus ir virinant ne vjiskas suyra. Vitaminas A galima rasti morkose ir jis vadinasi karotinu, kuris yra žinomas trejose formose, ir labiau yra reikšmingas betakarotinas, kuris dar nėra tikras vitaminas A, bet, su maistu patekęs į organizmą, nuolat į kepenis ir ten skyla, duodamas vitaminą A. Todėl karotinas vadinasi provitaminu. Gyvuliuose vitaminas A sudaro dvi formas: vieną vitaminą A1 ir antrą — vitaminą A2. Sūrių vandenų žuvyse vyrauja vitaminas A1, o paprastųjų upių ir ežerų žuvyse daugiau pasitaiko vitaminas A2. Sausumos gyvuliuose ir žmoguje vyrauja vitaminas A1. Abu vitaminai — A1 ir A2 — tinka žmogui.

VITAMINO A STOKA ARBA AVITAMINOZIS

Vitamino A stoka greičiausiai pasireiškia akyse ir išsiskiria liga, vadinama kseroftalmija (graikiškai xerós — sausa, ir ophthalmos — akis), reiškia, ligonis turi sausus, išdžiūvusius akis. Be to, dar blogai pradeda matyti, ypatinai patamsėje. Reikia atsiminti, kad žmogaus retinoje yra dviejų rūšių celių matymui: vienos atrodo kaip palkutės, kurių žmogaus akyje yra apie šimtą trisdešimt milijonų, ir kitų celių, kurios turi butelio ar konuso išvaizdą, yra žmogaus akyje apie septyni milijonai. Dienos paukščiai, pavyzdžiui, turi savo retinoje tik koniškąsias celsas, o naktiniai gyvuliai tik — lazduotes. Be abejo, matyti patamsėje ar tamsoje — akys turi būti daug jautresnės, negu dienos laike, kada daug šviesos yra. Lazduotės turi spalvotą medžiagą, vadinamą pigmentą, kuris

yra raudonos spalvos (moksliškai vadinamas rodopsinas). Kaip šviesa krinta į akį, tas pigmentas pavirsta į geltonos spalvos medžiagą. Tada atsipalaiduoja energija, kuri veikia į nervus. Tokiu būdu įvyksta matymas. Koniškos celsos irgi turi pigmentą. Skirtumas lazdelių ir koniškos formos celių yra tame, kad koniškos celsos labai greit reaguoja į šviesą, per porą minučių, o lazdelės — per pusvalandį. Visi bus pastebėję, kad mes prie tamsos tik pamažu prisitaikiname. Jeigu nėra vitamino A, tai šviesos sugriautas pigmentas (rodopsinas) ir pavirtęs į geltoną pigmentą (retienoną) nebeatsigaivina, ir pasekmė yra, kad žmogus pradeda nebematyti. Be to, visa akis pasidaro sausa, ašarų liaukos išdžiūsta, konjunktiva pasikeičia ir visa akis parauduoja nes neapsigina nuo bakterijų. Vitamino A stoka turi ir kitokių pasekmių: bronchų viduriniai takai (epitelis), lyties liaukų takų paviršius sukalkėja, tarytum suragėja, paskui visa oda atrodo tarytum žvynais nuklota. Tai yra vienos ir tos pačios ligos įvairūs reiškiniai. Kas yra bendra visiems tiems reiškiniams? Atrodo, kad proteinais nesikišduoja gerai. Kaip antai akių ligoje, atrodo, kad vitaminas nebebeigėja nuo vieno proteiško pigmento prie kito. Čia vyksta labai gilūs gamtos reiškiniai, kurių mes dar nesuprantame. Studijos dar nėra pakankamai pažengusios.

VITAMINO A ŠALTINIAI

Geriausias šaltinis yra menkių taukai (aceite de bacalao), žuvų ikrai (kaviaras), kitų gyvulių kepenys, sviestas, kiaušiniai, sūris ir grietinė. Vitaminas A provitamino formoje yra morkose, arbūzuose, saldžiose bulvėse, brokoly, špinate.

KOKS VITAMINO KIEKIS YRA REIKALINGAS ŽMOGUI?

Vienas gramas gryno vitamino A turi keturis milijonus ir penkis šimtus tūkstančių internacionalinių vienetų. Suaugusiam žmogui pakanka 5000 tokių vienetų. Moteris, kuri laukia kūdikio arba ji peni, reikalauja kiek daugiau vitamino A, net iki 8000 vienetų. Bendrai tariant, valgis, kuris yra valgomas kultūringuose kraštuose, turi pakankamą vitamino A kiekį, tik gal vaikams ir motinoms dera pridėti atskirai šiek tiek vitamino A, nes motinos, laukiančios vaikų, daugiau reikalauja vitamino A, o vaikai per savo kaltę kartais tyčiomis nevalgo valgių, kurie turi vitamino A, nes arba tie valgiai jiems nėra pakankamai gardūs arba mėgsta perdaug saldžius valgius, cukrinius, kurie mažiau teuri reikiamų vitaminų. Kadangi vitaminas A ir didesniuose kiekiuose nėra nuodingas, todėl nėra reikalo bijoti perdėti, nors tyrimai rodo, kad jeigu gyvulį jau labai persunksi vitaminu A, gali jį susargdinti, bet paprastame gyvenime to pavojaus nėra. Internacinionalinis vienetas atitinka 0,0006 miligramui arba 0,6 mikrogramui

VLADAS VESELAUSKAS

Berija jau susaudytas

Remiantis Maskvos telegramų pranešimais sužinojome, kad pr. m. gruodžio 23 d. sovietų valdžios teismu spfendimu buvo sušaudyti Lavrenti Berija ir šeši jo artimiausieji bendradarbiai, jų tarpe ir Vladimir Dekanazovas, kuris mums, lietuviams, yra žinomas tuo, kad jis vadovavo praktiškai Lietuvos okupacijos įvykdymui. Stalinui esant gyvam, Berija buvo galingiausias Sov. Rusijos žmogus. Už savo žygius jis buvo atsakingas tik prieš vieną Stalingą. Visą rusų tautą ir Rusijos pavergtųjų tautų piliečiai drebėdavo vien tik išgirdę Berijos vardą. Jo žinioje buvo visos koncentracijos stovyklos, atominų bombų gaminimo kontrolė, jis vadovavo taip pat sovietų špionazui. Bet Stalinui mirus, Berijos žvaigždė greitai nubuko. Raudonosios Armijos maršalai ir generolai Berijos nekenė, nes Berija perdaug sauvailavo ir su niekuo nesiskaitė. Berijos areštą nieko perdaug nenustebino, nes buvo laukiama, kad, Stalinui mirus, prasidės kova dėl

beta-karotino, kitais žodžiais tokia milijoninė dalis vieno gramo. Vienas žuvų taukų gramas, turi turėti pagal vaistinėms nustatytą tvarką penkiasdešimt tūkstančių vienetų. Provitaminas A1 arba karotinas, yra ištirpinamas medvilnės sėklų aliejuje ir vienas gramas turi septynių tūkstančių vienetų. Pas žmones geriausias vitamino šaltinis vaikučiams yra motinos pienas, kuris turi penkis kartus daugiau vitamino A negu karvės pienas. Kitas šaltinis yra žuvų taukai, kuris turi dar tą naudą, kad su jais vaikas kartu gauna ir vitamino D, apie kurį jau kalbėjome. Gal kas paklaus, kiek kokio valgio reikia suvalgyti, kad gautumei reikiamą vitamino A kiekį, t. y. 5 ar 6 tūkstančius vienetų? Yra surasta, kad 60 gramų špinato arba morkų, 100 gr. kepenų, 8 kiaušiniai, 120 gramų sviesto, ir apie 130 gr. sūrio duotų reikiamą vitamino A kiekį, kitais žodžiais tariant, kiekvienas iš tų minėtų valgių atskirai paimtas

Akmenys yra didesni už mūsų mažuosius. P. J. Baltrušaitis džiaugiasi jaunųjų tarpe.

nurodytame kiekyje duotų reikiamą dieną vitamino A kiekį. Jeigu tuos valgius sumaišysi, tai vitamino A reikiamą kiekį gausi, imant mažiau minėtus valgius.

DAR KAIKURIE KLAUSIMAI

Atrodo, kad vitaminas A labai tinka imti, esant skilvio žaizdai (ulcera), pastebėta, kad, nesant pakankamai vitamino, greičiau susidaro inkstų akmenys. Taukai, aliejai, turtingi vitaminu A, greičiau gydo nudegintas ar nuplikintas odas žaizdas. Vitaminas A apsaugo bronchų ir vjšų kitų organų gleivines nuo bakterijų apkrėtimų. Vitaminas A suteikia odos paviršiu sveikatą, grožį ir, jeigu sužeista, greitą išgyjimą. Vitaminui A esant, akys gerai išsilaiko. Vitaminas A yra reikalingas sveikam dantų išsivystymui.

Kadangi vitaminas A netirpsta vandenyje, todėl vanduo jo neišplauna iš kūno ir neišvaro laukan ir todėl vitamino perteklius susitaupo kepenyse atsargai. Žinome tikrai, kad vitaminas A išeina iš organizmo pienu. Kokiais dar kitais keliais pasišalina iš organizmo, kol kas nežinome. Vitaminą A reikia laikyti vėsiai, saugoti nuo šviesos ir nuo oro todėl gerai užkimšti kamščiu ir nepalikti šviesoje buteliuką.

Kanadoje, Toronto mieste išeinąs lietuviškas savaitraštis „Tėviškės žiburiai“, remdamasis rusų pabėgėlių žiniomis, viename numeryje aprašė, kokiomis priemonėmis buvo suimtas Berija. Anot „Tėviškės žiburii“, Berija buvo pakviestas į kažkokį susirinkimą. Jis atvykęs vienas, be apsaugos. Susirinkimo metu Molotovas ir Bulganinas pradėjo pulti Beriją. Jis į jų puolimus nekriepęs dėmesio. Bet kada jį pradėjo pulti ir Malenkovas su Mikojanu, tada Berija išėjęs iš lygsvaros ir šovęs į Malenkovą, tik nepataikęs. Kiti dalyviai puolę prie Berijos ir nuginklavę atidavę jį kitame kambaryje esančiam Chruščiovui, kuris, matyt, jau iš anksto buvo painformuotas apie Berijos

areštą. Vienas amerikietis, Š. Amerikos ambasados Maskvoje tarnautojas, pasakoja, kad Berijos arešto dieną prie Kremiaus buvo išstatyta daug kariuomenės ir tankų. Buenos Aires išeinantis anglų kalba dienraštis „The Standard“, remdamasis iš Hong-Kong gautomis žiniomis, praneša, kad Berija po devynių arešto dienų, draugų padedamas, buvo pabėgęs, bet po keturių įieškojimo valandų buvo surastas, vėl suimtas ir atiduotas kariuomenei saugoti. Didelę sensaciją sukėlė, kai pasaulio spauda paskelbė Berijos ir jo trijų draugų pabėgimą į Vakarus. Pirmosios žinios skelbė, kad jis atsikrėdo į Meksiką ir prašė Amerikos prieglaudos. Vėliau buvo skelbiama, kad jis yra Turkijoje, Ispanijoje ir pan. Žinoma, didžioji spauda parodė savo nerimtumą, šias netikras žinias skelbdama.

Buenos Aires žurnalas „El Hogar“ (židinys) patiekia kai kurių įdomių žinių, kuriomis remiantis

atrodo, kad prie Berijos sulikvidavimo, be kariuomenės neapykantos, dar prisidėjo ir dviejų moterų intrygos. „El Hogar“ tvirtina, kad šias žinias suteikė Andrei Martinov, buvęs generolo Poskrebičevio adjutantas, kuris ilgus metus yra buvęs Stalino patikėtinis. Martinov pabėgė iš Rusijos po Stalino mirties.

Elena Malenkov ir Tamara Berija buvo du amžini priešai. Malenkovo žmona Elena, ukrainietė, (Ukrainiečių spauda laisvajam pasauliui skelbia, kad nei Elena Malenkoviene, nei jos brolis nėra ukrainiečiai, o tik Ukrainoj gyvenę. — Red.) yra gimusi 1916 m. Buvo graži ir protinga mergaitė. Sulaukusi 14 metų, ji išvažiavo į Maskvą aplankyti savo brolio Nikitos Chruščio, kuris komunistų partijoje užėmė aukštą vietą. 1935 m. Elena baigė gimnaziją ir įstojo į komjaunuolių organizaciją. Po metų jos dėdė profesorius ruošė priėmimą. Ji ten dainavo ukrainietiškas dainas. Dalyvių tarpe buvo garsiausia Sov. Rusijos dainininkė Maksakova. Šiai padedant, Elena pradėjo studijuoti Maskvos konservatorijoje. Pažangą ji darė labai greitai. Vienos artistų suruoštos šventės metu Elenos brolis supažindino ją su Stalinu. Stalino palydovų tarpe buvo ir Malenkovas, kuris tuo metu turėjo 33 metus ir buvo Stalino asmeninis sekretorius. Kaip tik tuo pačiu laiku visai neseniai Malenkovas buvo išsiskyręs su savo žmona Lena Rubocova - Galubcova. Malenkovui Elena patiko ir tarp jų prasidėjo flirtas. Po pasisekusio Eugenijaus Onieginio operos debiuto 1938 m. Elena ištekėjo už Malenkovo. Kaip vestuvių dovaną Stalinas Malenkovams padovanojo kunigaikščio Galicno vilą. Kunigaikščio dukterė dabar gyvena Buenos Aires mieste ir yra ištekejusi už kunigaikščio Mol.

Lygiai tuo pačiu metu į Maskvą atvažiavo Tifliso operos primadona Tamara Berija, Lavrenti Berijos žmona. Stalinui labai patikdavo Tamaros dainuojamos gruziniškos dainos. Tuo būdu Tamara pradėjo pirmą kartą Maskvos operoje.

Elenos ir Tamaros karas prasidėjo. Pirmosios Elenos pastangos diskredituoti Tamarą buvo, kai Elena pradėjo leisti gandus, kad Tamaros grubus gruziniškas akcentas visai netinka Maskvos raudonajai „aristokratijai“. Šios Elenos pastangos pasibaigė be rezultato, nes ir pats Stalinas rusiškai kalbėjo tuo pačiu akcentu. 1942 m. Stalinas įsakė kompozitoriui Gliere, kad sukurtų ultrapatriotinių operų, nes karo laikas to reikalavo. Gliere pasirinko Guy de Maupassant operos

VIETOJE ANGLIŲ — PIENAS

1940 metais Amerikos geležinkelų valdyba buvo pritrūkusį anglių, todėl ji nutarė išbandyti vieno savo inžinieriaus patarimą: vietoje anglių pavartoti pieną.

Žinoma, daugelis žmonių juokėsi iš tokio projekto, bet valdyba buvo tokioje blogoje padėtyje, kad vis dėlto nutarė išbandyti šį pasiūlymą.

Vieną rytą vienoje geležinkelio stotyje iškrovė anglių formato keistus gabalus. Darbininkai stebėdamiesi klausinėjo: „Kas tai?“

„Anglys iš džiovinto pieno“, — ramiai atsakė šoferis.

Ir iš tikro šios „anglys“ pasirodė daug praktiškesnės negu tikrosios. Dabar šis inžinierius turi pieno ūkį ir gamina „pieno anglis“.

Tai gi išradimai nėra komplikuotas dalykas tam, kuris turi gerą fantaziją.

* Prof. V. Krėvė baigė rašyti didžiulį veikalą keturiose dalyse — „Dangus ir žemės sūnus“. Leidžia „Terra“. Taip pat leidžiama jo kiek anksčiau parašytos „Rytų pasakos“, o vėliau bus perspausdintas „Skirgaila“.

knygą „Mademoiselle Fifi“, perkeisdama svarbiausią veikalo karžygę Rakelės vardu. Ši rolė buvo duota vaidinti Elenai. Ši opera Maskvoje buvo pastatyta 1943 m. kovo mėnesį. Publika Elenai labai plojo. Greitai šiame reikale pasirodė ir Tamaros juodoji ranka. Tamara prikabėjo savo vyro draugą Šerbakovą, kad šis patiektų politbiurui pranešimą, jog ši opera yra tik sovietų patriotizmo įžaidimas, nes vyriausioji veikėja Rakelė buvo laisvų poelgių moteris, o kas svarbiausia, kad šią rolę vaidina aukšto sovietų pareigūno žmona. Politbiuras tuo metu neturėjo laiko gilintis į roles, nes buvo užimtas karu. Stalinas šį reikalą išsprendė „saliamoniškai“. Elena ir Tamara tik karui pasibaigus vėl galėsiančios pradėti dainuoti operose. Elena įstojo į kariuomenę kaip slaugė, bet jokių būdų negalėjo užmiršti ir dovanoti Tamarai už jos savimeilės įžaidimą.

Kiekviena susilaukė savų progų. 1948 m., kada Elena gyveno Sozulo viloje prie Juodųjų jūrų krantų, tarp Soči ir Gogri, tik dešimties km atstume gyveno Tamara. Ši zona buvo skiriama tik privilegijuotiems sovietų tūzams. Niekam nebuvo paslaptis, kad Tamara dažnai pasikviesdavo jaunus Tifliso ir Bakuro artistus bei kitus savo pažįstamus, kurie neturėjo specialių įleidimų į uždraustą zoną įvažiuoti. Tamarai tai lengvai sekėsi, nes nė vienas sargybinis neįsivado sustabdyti Berijos automobilio. Šių sargybių viršininkas buvo pulk. Kruglov, dabartinio vidaus reikalų ministerio brolis. Jis buvo artimas Elenos draugas. Elena jį įtikino, kad greitai atvažiuosias poilsui Stalinas ir kad į uždraustą zoną reikėtų daryti visų įvažiuojamų asmenų griežtesnę kontrolę. Kruglovo sargyba greitai atidengė paslaptį, kad Tamara slapta atsivežė į uždraustą zoną gruzinų artistą Vasilijų Dumbadžę. Dumbadžė, buvęs Gruzijos kunigaikštis, buvo įtartas dalyvavęs savo krašto sukilime prieš valdžią. 1947 m. jis buvo paleistas į laisvę, nes daugelis sovietų aukštųjų pareigūnų žmonių jį užtarė. Po šio įvykio Dumbadžė buvo išstremtas į Sibirį, o Tamara smarkiai išbarta. Nuo šio laiko Maskvos visuomenė pasidalino į dvi dalis. Artistai, rašytojai ir mokslininkai, kurie lankėsi pas Eleną, nesilankė pas Tamarą ir, atvirksčiai, Tamaros gerbėjai nesilankė pas Eleną. Taip tęsėsi penkis metus. Tamara Berija dabar yra suimta, o Elena Malenkov yra galinčiausia moteris Sov. Rusijoje.

Žinoma, Berija oficialiai buvo apkaltintas, kad yra kapitalistų šnipas, kad jis jau nuo 1920 m. tarnaujais anglių Intelligence Service ir sovietus norėjęs parduoti, kaip kokią karvę, kapitalistams. Maskvos radio telegramos skelbia, kad Berija prisipažinęs prieš visų jam keliamų kaltinimų. Sunku tikėti, kad Berija ir jo draugus sušaudė gruodžio 23 d. Teismo metu Berija ir teismo salę nebuvo atvestas. Greičiausiai Berija jau daug anksčiau kuriame nors kalėjimo požemy buvo nužudytas. Dar daug Berijos draugų turės pajusti ant savo kailio tą terorą, kurį jie visi kartu vykdė visai nekaltiems žmonėms.

Sekmadienio Dimeiai DIDVYRIŲ KELIAIS

Kiekvienas žmogus visu savo gyvenimu artinasi į galutinį tikslą. Tam tikslui siekti jis sutinka daugybę kliūčių, trukdančių eiti tiesiu keliu ir verčiančių dažnai eiti šunkeliais. Bet daug lengviau su tomis kliūtims kovoti ir gyvenimo našta nešti, kal prieš akis turima pavyzdžių didvyrių, tais keliaisėjusių ir mūsų naudojamas priemonės išmėginusių. Tokių tikrai taurių ir kilnių pavyzdžių mes galime rasti šviesių asmenybių ir šventųjų gyvenimuose. Jie buvo žmonės, kaip ir mes, bet mokėjo, Dievo padedami, panaudoti savo laiko ir aplinkybių geriausias priemones aukštesnių siekių savyje ir savo aplinkoje įgyvendinimui.

PAVYZDYS LIETUVIAMS

Mes galime sekti įvairių tautų šviesiais pavyzdžiais, bet labiausiai patraukia, kai toks sekimas asmuo yra mūsų tautietis. Toks asmuo yra Dievo Tarnas arkivyskupas Jurgis Matulaitis, kurio mirties 27 metų sukaktį (mirė 1927 m. Kaune) šventėme šių metų sausio 27 d. ir kurio palaimintoju paskelbimo byla vedama Romoje. Arkiv. Matulaitis yra vienas iš šviesiausių mūsų tautos vaikų, su nepaprastu uolumu tarnavusių Dievui, Bažnyčiai ir savo Tautai.

Jo švento gyvenimo dalelę galime atskleisti iš jo privačių užrašų ir laišku, kurie yra surinkti į vieną knygą ir perleisti metais išleisti Anglijoje (Arkivyskupas Jurgis Matulaitis-Matulevičius, "Užrašai" išleisti Tėvų Marijonų Londone). Tuose trumpuose atsižymėjimuose atsispindi jo kilni, krikščioniškai didvyriška siela ir šventumo troškimas persunktas jo gyvenimas.

VISUR JIEŠKOTI DIEVO

Dievo Tarnas arkiv. Jurgis Dievą ne tik tiki, bet jį gyvena ir nori, kad Dievas viską apimtų. „Mano

sūkis tebūna: Visame kame Dievo jieškoti, visą ką didesnei Dievo garbei daryti, į viską Dievo dvasią įnešti ir viską ją perimti. Dievas ir jo garbė tegu būna viduriu viso mano gyvenimo, ašimi, apie kurią sukūtsi visos mano mintys, jausmai, norai ir darbai“. Kristus, Dievo Sūnus, kuris yra ne tik žmogaus tikslas, bet ir jo gyvenimo pavyzdys, arkiv. Jurgiu buvo tas pirmavaizdis, kurio pėdomis jis ėjo. „Kristaus gyvenimo tikslas turi tapti ir mano tikslas, jei iš tikrųjų noriu eiti šventųjų pėdomis, ir tie įrankiai ir priemonės, kurias Kristus naudojo, turi būti ir mano įrankiai ir priemonės... Visur Kristų įnešti, viską Kristuje atnaujinti ir atgaivinti, viską prie Kristaus patraukti“ — buvo jo nuolatinis troškimas. O kad tai galėtų įvykdyti, reikia pačiam nuo savęs pradėti. „Į visų mūsų darbų ir sumanymų pamatą reikia visados mūsų pačių šventumas tiesi, tik tada turės ant ko mūsų darbai tvirtai stovėti“. Dėlo jis stengiasi suderinti visas savo galias ir atlikti visas pareigas, kurios reikalingos pilnutiniam žmogui. Jis kalba pats sau: „Žiūrėsiu, kad neapleisčiau darbo dėl maldos, nė maldos dėl darbo“. Tai labai teisingas priminimas tiems, kurie šventadienio poilsį ir susikauptimą pavagia nuo savęs ir nuo Dievo. „Jei Viešpats nestatys namo, veltui vargsta tie, kurie jį stato.“

PER BAŽNYČIĄ TARNAUTI ŽMOGUI

Dievas dažniausiai vadovauja žmogui per žmogų. Tam tikslui Kristus įsteigė Bažnyčią, kurią sudaro žmonės, saugojami paties Jėzaus Kristaus, ir kuri vadovauja žmonėms, kad jie pasiektų savo galutinį tikslą. Ji saugoja Kristaus paliktus dvasinius turtus ir nurodo žmogui priemones, kaip Kristaus

palikimą saugoti savyje. Tokia Kristaus ir Jo Bažnyčios mintimi norėjo tarnauti žmonėms ir tauris arkiv. Matulaitis. Jam kiekvienas žmogus buvo brolis, kurį jis myli ir kuriam ne tik jis stengėsi padėti, bet tai daryti ragino ir kitus. Štai kaip jis kalba savo atnaujintos Marijonų Vienulijos nariams: „Nuvykę mūsiškiai, kad ir trumpesniai laikui, į kokią vietą, tegu nepraleidžia jokios progos, kame galėtų žmonėms kuo nors patarnauti, padėti, ką gero padaryti, prie gerų darbų paraginti, prie Dievo kelti“. Jis ragino taip pat visus suprasti ir prisitaikyti prie aplinkybių. „Sten-

MYLĖTI SAVO TAUTĄ

Nors arkiv. Matulaitis buvo pašauktas dideliems darbams, kurie netilpo vienoje tautoje, nors jam teko bendrauti ir dirbti su įvairių tautų žmonėmis, bet savo tautą jis mylėjo ir jai davė, kas buvo jo gailiose. Tačiau mylėti savo tautą, tai nereiškia, kad galima nekęsti kitų tautų. Paklauskime, ką jis rašo viename savo laiške: „Aš pats, žinoma, labiausiai myliu savo tautos žmones, lietuvius, ir visuomet troškau ir trokštu šiuo tuo saviesiems būti naudingas.“ Ir toliau kalba: „Mes neišsižadame tėvynės meilės ir esame pasiketinę, kiek galint, sa-

vyzdys šiuo metu, kada gyvename svetimuose kraštuose, svetimų, kartais nekrikščioniškų, įtakų veikiami yra ypatingai reikalingas. Jis kilęs iš mūsų tarpo, nors savo dvasia praaugęs kitus mūsų tautiečius, savo šventu gyvenimu užsitarnavęs visuotinę pagarbą ir už savo darbus kopijas į altoriaus garbę. Iš jo gyvenimo turime pasimokyti, kaip turime tapti Dievo vaikais, siekiančiais amžinojo tikslo, kaip reikia tarnauti žmonėms, kurie visi yra broliai, ir kaip mylėti savo tautą, iš kurios esame kilę. Tai nėra žmonių išgalvoti dalykai, bet tai tiesos, kurios atsiremia Dievuje, tauriųjų asmenybių gyvenimo pavyzdžiuose ir reikalauja iš mūsų nuosirdaus jų vykdymo.

Kolumbijoj kun. J. Salcedo išrado naują būdą mokytį skaityti ir rašyti per radiją. Čia jis JT atstovui aiškina kaip tas metodas galėtų būti panaudotas ir kituose kraštuose.

kinės pažinti savo gadyne, suprasti ir atjausti savo laikų žmones su jų norais, troškimais, siekimais ir tikslais. Kiekviena gera mintis tesuranda iš mūsų pusės pritarimą, kiekvienas geras sumanymas paspartį, kiekvienas geras darbas ar veikalas palaikymą ir pagyrimą, kiekviena bėda ir vargas užuojautą ir pašalpą, kiekviena gi klaida tegu į mus atsimuša, kaip jūros vilnis į uolą, susimuša, pasisklaido ir pranyksta, o kiekvienas blogas darbas ir blogos pastangos sudūžta.“ Mylėti žmogų ir nekęsti blogio yra kiekvieno krikščionio pareiga. Tokį tikros meilės pavyzdį randame mūsų kilniajame Tautiečiųje.

viskius gražinti darbuotis tarp saiviškių, tarp tų, iš kurių tarpo jie yra kilę. Bet savo tėvynės meilė, mano nuomone, gali ir pirvalo būti be kitų tautų neapykantos... mylint savuosius ir kitiems reikia gero norėti...“ Tėvynės meilės atžvilgiu teisingas yra lietuviškas posakis: savo neapleisk, svetimo nenorėk, nes mylėti savo tautą yra dorybė, kaip ir kitos krikščioniškos dorybės, kurios reikalingos kiekvienam žmogui.

Tai tik viena maža atkarpėlė iš jo turiningo ir įvairaus gyvenimo audklio, kurį jis nnaudė dorybėmis ir gerais darbais. Bet šio Dievo Tarno arkiv. Jurgio Matulaičio pa-

* Žemės ūkio Integracijos Komitetas, kuriam vadovauja LLK pirm. V. Sidzikauskas, paruošė pirmąjį pranešimą apie funkcionalinę Europos integraciją ir jį įteikė Laisvosios Europos Tautinio Komiteto pirmininkui Shepardsonui. Iš Laisvosios Europos Dr. Thorbecke yra išvykęs į Europą, kur tariasi Europos funkcionalinės integracijos klausimais su įvairių kraštų ekspertais. New Yorke buvo sukvieisti visų 10 komunistų pavergtų Vidurio ir Rytų Europos kraštų studentai, kurie gauna stipendijas iš Vidurio Europos Studijų Centro. Suvažiavo apie 90 studentų, tarp jų 10 lietuvių. Iš Strasburgo buvo išskviestas ir suvažiavime dalyvavo prof. Potulickis su dviem studentais. Suvažiavusieji buvo painformuoti apie Europos Laisvės Komiteto veiklą ir, pasidalinę į 9 komisijas, svarstė Europos funkcionalinės integracijos problemas. Priėmė ir studentų agrikultūrinės komisijos posėdyje dalyvavo kai kurie LLK nariai.

* Apaštalių Sosto nuncijus Vokietijai arkiv. Muench pranešė VLIKo pirmininkui M. Krupavičiui, kad šv. Tėvas pareiškė nuosirdžią padėką už atsistąjį protesto pareiškimą dėl kard. Wyszynskio suėmimo ir sąžinės laisvės persekiojimo anapus geležinės uždangos. Šv. Tėvas drauge suteikė apaštalinį palaiminimą.

J. VENCKUS S. J.

Komunizmo ir krikščionybės panašumai ir skirtumai

Juozapas de Maistre, kuris pergyveno prancūzų revoliuciją, parašė šituos pranašiškus žodžius: „Kada aš žiūriu į bendrą moralinių principų susilpnėjimą, į pažiūrų įvairumą, į valstybių brąškėjimą dėl pagrindų stokos, į mūsų reikalų platumą ir mūsų priemonių menkumą, man rodos, kad tikra išmintis reikalauja dviejų galimybių: arba kad atsirastų nauja religija, arba kad krikščionybė kokiū nors ypatingu būdu atnaujėtų.“

Atrodo, kad krikščionys, katalikai, nežiūrint Bažnyčios pastangų, neatnaujino krikščionybės savo širdyje, todėl kilo nauja religija — komunizmas. Marksizmas nepasitenkina pagerinimu darbininkijos gerbūvio, geresnio atlyginimo, geresnių namų, jis nori būti pasaulėžiūra, nori būti drauge ir filosofija ir religija. Kas įsigilino į dialektinį Markso materializmą, tas suprato, kad komunistas turi būti materialistas ir ne bet koks, bet materialistas komunizmo prasme. Visas, kas pasaulyje dedasi, kas vyksta su komunistu ir su visais žmonėmis dabar ir po mirties, turi būti išaiškinta ir suprasta pagal dialektinį materializmą. Jeigu kas mano, kad komunistai bendraus kada nors su krikščionimis, juos toleruos ir nustos kada nors juos persekioję, tas yra naivus, vaikiškas ir pasirodo, kad nesuprato, kas yra Markso dialektinis materializmas ir visiška nesugebėjo pasimokyti iš 36 metų komunistų viešpatavimo Rusijoje ir rusų užimtuose kraštuose bei visame pasaulyje. Marksizmas — leninizmas yra religija ir nori pavaduoti ir užimti kiekvienos kitos religijos vietą. Čia ir yra komunizmo panašumas su krikščionyste, kad jis nori būti religija, kaip kad

krikščionybė yra religija. Katalikybė, būdama Kristaus įsteigta, savę laiko visiška neklaidinga ir vienintele autentiška. Visos kitos krikščioniškos šakos yra tiek klaidingos, kiek toli nutolsta nuo katalikybės. Komunizmas pretenduoja būti vienintelė teisinga forma tarp visų kitų socializmo sistemų, kaip ir tarp visų religijų. Apie religiją sovietų „Bezbožnikų“ vadovėlis, kuris yra lyg koks katekizmas, štai ką sako: „Reikia išmokyti kovoti prieš religiją, reikia parodyti, kaip ji šiandien lošia kontrarevoliucijos rolę, kaip ji yra kenksminga ir kokiū būdu ji yra kapitalizmo liekana žmonių sąžinėse; reikia suteikti kovojantiems bedieviams ginklą, kad geriau galėtų kovoti prieš dirbančios klasės prietarus...“ (Cituoata iš Esai d'une Somme Catholique contre les Sans-Dieu, Ed. 2. psl. 7). Bucharinas savo „Komunizmo A.B.C.“ sako: „Religija ir komunizmas yra visiška nesuderinami dalykai, kaip teorijoje, taip ir praktikoje.“ (Ibid. psl. 8) Kada apie 1923 metus jau Rusijoje buvo aišku, kad komunizmas laimėjo, tad rusų stačiatikių Bažnyčios patriarchas Tichonas įsakė savo dvasiškiškai nusileisti komunistų valdžiai ir, kilus badui, kada valdžia pasiūlė Bažnyčiai atiduoti savo auksinius ir sidabrinus kulto turtus, buvo taip pat patriarcho įsakyta juos atiduoti. Šitoks elgesys iš Bažnyčios pusės gavo „ištiesios rankos“ politikos vardą, nes buvo manyta, kad tokia būdu gerai nuteiks komunistus religijai, Bažnyčiai. Tokią ištiesios rankos politiką vedė Rusijos musulmonai, žydai ir net katalikai. Ištiesią ranką komunistai su panieka atmetė ir toliau tęsė Bažnyčios persekiojimą.

Ne vienas bus stebėjęsis ir savęs klausęs, kodėl komunistai keičia savo elgesį: vieną kartą jie griežčiausiai draudžia kiekvieną nuosavybę, o paskui ją leidžia; buvo laikas, kada neapkęntė Hitlerio, paskui padarė nepuolimo sutartį ir nacionali pasidarė geri Rusijoje ir nieko negalima prieš juos rašyti, paskui prisideda prie nacių teismo Nūrnberge ir prie jų korimo. Buvo laikas, kad komunistai save skelbė didžiausiais pacifistais, paskui atėjo laikas, kada pasidarė didžiausi militaristai, lygiai kaip ir visos fašistinės ir kapitalistinės valdžios. Kalba ir rašo prieš fašizmą, o patys savo krašte įsteigė didžiausią diktatūrą, kuri jokiu būdu negali būti perviršyta. Kalba ir rašo baisiausiai prieš inkviziciją, o patys savo kraštą pavertė didžiausia inkvizicija. Išėina, kaip pas tą Afrikos negrą, kuris paklaustas, ar gera vogti karvę, atsakė: „Jeigu kas man karvę pavagia, tai yra labai blogas dalykas, o jei aš kitam karvę pavagiu, tai yra labai geras dalykas“. Ne vienas bus stebėjęsis, kodėl ilgamėčiai komunistai yra likviduojami. Atrodo, kad jie per tiek metų neįmoko suprasti komunizmo sistemos. Kas buvo komunistų revoliucijos pradžioje Rusijoje, žino, kaip jie buvo nusistatę prieš visokių medalius, žvaigždes, bendrai, visokias kondecoracijas, nes visa tai buvo laikoma prieš klasių lygybę, o dabar pažiūrėk į raundonosios armijos maršalų krūtines, kiek pamatysi kondecoracijų, lygiai taip kaip ir fašistų armijose. Kol komunistai dar nėra paėmę valdžios, kovoja prieš mirties bausmę, o kai palma viršų, tą mirties bausmę labai plačiai vartoja. Jie daro lygiai taip, kaip darė fašistinė Hitlerio valdžia. Kur įvyksta koks darbininkų streikas, jie visada atsistoja darbininkų pusėje, o kada šiais metais įvyko Berlyne darbininkų streikas, tai komunistai tuos darbininkus šaudė, lygiai taip kaip ir fašistų valdžios daro. Taigi kiti savęs klausia, ką komunistai naujo išrado, ką yra geriau. Jie, be abejo,

apie visą šitą elgesio įvairumą atsakys, kad visa tai pareina nuo taktikos, nuo prisitaikymo. Bendra ir pagrindinė komunizmo mintis yra, kuri nesikeičia, tai kova prieš pasaulio blygybes. Tai yra ta pati mintis, kurią ir krikščionybė turi ir kuri vadinasi kova prieš nuodėmę. Komunizmas, kovodamas prieš pasaulio blygybes, pirmoj eilėj turi tikslą pakeisti pasaulį. Krikščionybė, kovodama prieš nuodėmę, nori pirmoj eilėj pakeisti žmogų, sutvarkyti jo širdį, kuri yra laikoma visų blygybių šaltiniu. Komunizmas nori pirmiausia reformuoti ekonomiją, produkciją, darbo sąlygas, lygų turtų padalinimą, pašalinti, kad vienas žmogus nenaudotų kito žmogaus darbą savęs praturtinimui. Ir jeigu visas tas sąlygas ekonominėje srityje įvykdys, tai pasaulis turės pasidaryti kitoks. Žmonės todėl yra vieni kitų nepakenčiami, nes riejasi, kaip sunes dėl kaulo gabalo. Jeigu pašalinsi iš pasaulio nelygų turtų padalinimą ir jeigu visi lygiai turės dirbti ir visi gaus lygiai, kas reikia pragyvenimui, tai tada žmonės gyvens kaip broliai — meilėje, sutikime, džiaugsme. Krikščionybė pažiūra yra visiška kitokia. Ji irgi kalba apie transformaciją. Šv. Paulius rašo romėnams (Rom. 12:2): „Nesitaikinkite prie šio pasaulio, bet patys save perdirkite savo dvasios atnaujinimu, kad iširturtumėte, kas yra Dievo valia, kas gera, kas įtikina ir kas tobula.“ Taigi panašumas tarp Markso ir šv. Pauliaus yra tas, kad abu kalba apie transformaciją, apie pakeitimą; gi skirtumas tarp jų yra tame, kad Marksas nori pirmiau pakeisti pasaulį ir per pakeistą pasaulį pakeisti žmogų, o šv. Paulius nori pirmiau pakeisti žmogų, o paskui per pakeistą žmogų atnaujinti pasaulį. Šv. Paulius mato, kad Romos pagoniškoji imperija atima krikščionims visas teises, atiduoda juos liūtams teatruose, juos kankina kalėjimuose, juos degina. Išivaizduokime, kad šv. Paulius būtų kalbėjęs ir rašęs, kaip koks marksistas ir ko-

munistas: „Paskelbkime revoliuciją, kapokime Romos tironams galvas.“ Kas būtų įvykę? Krikščionybė būtų pasidariusi kokia nors ekstremistų politinė partija ir daugiau nieko. Šv. Paulius buvo apaštalas, o ne diktatorius ar koks žemos rūšies revoliucionierius. Jeigu šv. Paulius ir su juo visi krikščionys būtų taip kovoję prieš pasaulio blygybes, prieš tiraniją, prieš vergiją, prieš persekiojimus, kaip šiandien komunistai kovoja su neapykanta, cinizmu, kerštu, kas šiandien bekalbėtų apie krikščionybę? Šv. Paulius neskelbė kokios hipotetiškos naujos santvarkos, kuri įvyks kada nors ateity, kurioje krikščionys turės ypatingas privilegijas, bet jis skelbė Dievo karalystę žmogaus — ir vargšas ir vergas — gali turėti tuojau pat, jeigu jis atgimsta, atnaujauna savo protą ir širdį Dievuje. Tam žmogaus atgimimui nėra reikalo laukti, kada sugrius Romos imperijos tiranija. Iš tikrųjų, kada žmonių širdys atsinaujino Dievuje, pagoniškos imperijos savaime sugriuvo ir atėjo nauja krikščioniškoji santvarka.

Komunizmas ir krikščionybė sutinka tame, kad abu kuria rojų, skirtumas yra, kad komunizmas kuria žemišką rojų, o krikščionybė — dangišką rojų. Komunistų eschatologija (graikiškas žodis, kuris reiškia paskutinius daiktus) yra žemiškas rojus, kurio dar niekas nėra matęs ir taip pat nematyti, kokia komunistų generacija jį galės pamatyti ar jį pateikti, bet jo dabartinės kartos neragaus. Kiekvienas komunistas turi turėti didelį tikėjimą, kad tas rojus kada nors įvyks.

Taigi, jeigu į komunizmą pažvelgi kiek giliau, jo uždavinys atrodo nepaprastai sunkus ir jo ateitis gerokai tamsi, nes organizuoja keršto ir neapykantos jėgas prieš Dievą, be Kurio tikros laimės žmonijai nėra.

KORDOBOS KALNUOSE

IS VAIKŲ VASAROS STOVYKLOS STANKŪNŲ VILOJE

SAULUTES PABUČIAVIMAS...

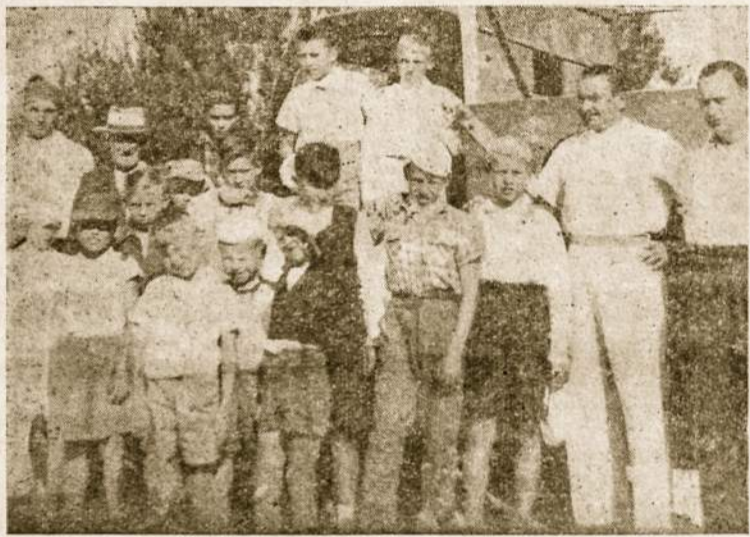
Atėjo sausio 18 d. Vaikučiai išklaušė šv. Mišių, papusryčiaus rengiasi į netolimą miestelį Embalse ekskursijai. Sédome į autobusą ir tuojau atsidūrėme prie gražaus tilto, prie kurio pastatyta didžiulė elektros jėgainė, gražus parkas, įrengta puiki maudyklė. Jaunimas, pamatęs sūpynes ir išcimentuotą pliažą, pasileido bėgti ežero link. Didžiausias entuziazmas. Šūkaviškai, dainos ir džiaugsmingas juokas. Ypač gražiai mus sutiko kaitriji saulutė ir savo švelniū pabučiavimu paliko vaikų ir stovyklos vedėjo veiduose raudonas žymes. Mus pamylėjo, bet būtų geriau, kad

karinių pastabų ir pamokslėlių iš jų pačių gyvenimo. Gražus pasiruošimas miegui — vakarinis palaikymas ir trumpa malda, po kurios visi jau eina į savo kambarius.

Baigiantis atostogoms su visu spartumu ruošiamės užbaigimo programai. Stovyklos užbaigimas įvyko sausio 30 d.

SVEČIAL...

Į stovyklą atsilanko daug garbingų svečių. Sekmadieniais, į lietuviškas pamaldas 10 val. p. J. Baltrušaitis atveža lietuvius iš artimų apylinkių. Jie yra mūsų nuolatiniai svečiai. Dažnai ateina p. Pocienė pagelbėti mūsų šeiminkams. Tarp kitų lietuvių aplankė mus p.p.

Pirmoji ekskursija į Kordobos kalnaitis, kuris suruošė vaikams šią Gen. T. Daukantas taip

nus. Prie sunkvežimio J. Baltrušaitis, kuris suruošė vaikams šią pramogą Trijų Karalių dieną. pat mūsų tarpe.

ne taip karštai! Grįžome pėsti, gerokai nuvargę į savo stovyklą atgaivinti jaunus savo kaulus. Panašios ekskursijos daromos gana dažnai.

MOKOMES...

Kasdieną turime Lietuvos istorijos pamoką. Sausas dalykas, jeigu nebūtų sujungiamas su pasakomis. Vaikučiai mėgsta klausyti apie didžiuosius Lietuvos kunigaikščius, jų atliktus žygius. Domisi mūsų tėvynės garbinga praeitimi ir ugdo savo sieloje Lietuvos meilę. Dainos nuolat skamba mūsų stovykloje. Dainuojama ne tik per dainavimo pamokas, bet taip pat valgant, einant žaisti ir kitomis progomis. Mokomės lietuviškai rašyti, nors ta pamoka neįdomi tiems vaikams, kurie per atostogas trokšta užmiršti mokyklos suolą. Stengiamės kalbėti lietuviškai. Tėveliai turėtų ypatingai atkreipti dėmesį, kad vaikai šeimos kalbėtų tik lietuviškai. Neįmanoma per vieną mėnesį atpratinti nuo ispanų kalbos, jeigu jie visą laiką kalbėjo tik ispaniškai. Su dideliu įdomumu vaikai klausosi va-

Kebleriai ir paaukojo stovyklos užbaigimo vaisėms 1000 pežų. Apsilankė kuriam laikui kun. V. Šimanskis MIC ir p. V. Cibavičius. Pastarasis padeda paruošti vaikus stovyklos užbaigimo programai ir savo akordeonu linksmina visą stovyklą. Vaikučiai labai dėkingi visiems, kurie kokiū nors būdu prisideda prie stovyklos palaikymo.

Nuolat jaučiame didelę užuojavą iš p.p. Stankūnų; jeigu jie mums nepagelbėtų, tai daug atsirastų trūkumų pirmajam kūrimosi metais. Dabar stovyklaujantieji visiškai neįjačia tos spragos. Dėkingi esame p.p. Gokams, kurie kankriai aukojasi stovyklaujantiems naudai. Iš mūsų tarpo išvyko p. Aleksienė. Ji gražiai pasidarbo mūsų stovykloje nuolat pagelbėdama šeiminkams. Jai nuoširdi padėka. Padeda taip pat ir subd. P. Čemeška; vaikučiams kerpia plaukus, ruošia asado, vedasi juos į kalnus, maudytis ir žuvauti. Muzika, dainos, žaidimai lydi mūsų jaunimą, kuris slūnia savo tėveliams ir pažįstamiems bei draugams nuoširdžiausius linkėjimus.

6. Stasys Yla, LITURGINĖS TERMINOLOGIJOS KLAUSIMU, „Lux Christi“ priedas, 1953 m.

7. LIETUVIŲ DIENOS, Nr. 10 (39), Gruodis, 1953 m. Ilustruotas iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir apimęs svarių straipsnių sritį žurnalas. Vyr. red. Juozas Vytėnas, leidėjas — Antanas F. Skėrius. Adr.: 9204 S. Broadway, Los Angeles, Calif., JAV.

8. AIDAI, Nr. 9, Mėnesinis Kultūros žurnalas, Lapkritis, 1953 m. Vyr. red. Ant. Vaičiūlaitis.

9. ATEITIS, Nr. 10, Katalikiško Jaunimo žurnalas, Gruodis, 1953 m. Vyr. red. Paulius Jurkus.

10. SALEZIEČIŲ BALSAS, Nr. 44, Agosto, 1953 m.

11. ISRAEL Y AMERICA LATINA, Nr. 44, Agosto, 1953 m.

* Prof. Simas Sužiedėlis, Ateitininkų Federacijos vadovas ir „Darbininko“ vyr. redaktorius, praėjusių metų pabaigoje kukliai atšventė savo 50 metų amžiaus sukaktį. Jis yra žinomas istorikas, žurnalistas ir geras kalbėtojas. Gyvena su šeima Brooklyne, JAV.

* Pereitų metų pabaigoje suėjo 55 metai, kai Dr. Vincas Kudirka sukomponavo ir 1893 m. „Varpo“ 6-me numeryje išspausdino „Tautišką giesmę“, kuri vėliau virto mūsų tautos himnu.

* Prof. Ant. Maccina, mūsų žymusis filosofas, pasaulinės literatūros enciklopedijai „Die Weltliteratur“ rašo apie žymesnius lietuvių rašytojus ir apskritai apie mūsų literatūrą. Ši enciklopedija turės 3 tomus po 600 psl. kiekvienas.

LIETUVIAI PASAULYJE

ELTOS ŽINIOS

* Š. m. sausio 28—30 d. įvykusiame VLIKO posėdyje buvo renkami VLIKO ir VT pirmininkai. Visais balsais buvo perrinkti VLIKO pirmininku M. Krupavičius ir Vykd. Tarybos pirm. K. Žalkauskas. Be to, posėdyje buvo svarstomi įvairūs politinės veiklos reikalai ir įvairių tarnybų buvo duotos apyskaitos. Šiomet vasario 16 d. sukanka 10 metų nuo pirmosios VLIKO deklaracijos paskelbimo.

* Vokietijos kancleris Adenaueris nuoširdžiai padėjo VLIKO pirmininkui M. Krupavičiui už atsiųstuosius sveikinimus Naujųjų Metų progai.

* Minint Klaipėdos krašto metinę išsilaisvinimo ir prie Lietuvos prisijungimo sukaktį, š. m. sausio 15 d. per Amerikos Balsų kalbą pasakė Inf. Tarybos valdytojas M. Gelžinis. Metinės sukakties minėjimai buvo suruošti JAV-se, Kanadoje, Australijoje ir kitur.

* Gruodžio 11 d. Čikagoje buvo baigtas pirmasis Kersteno komiteto viešojo tarybos tarpnis. Kerstenas paruošė JAV atstovų rūmams trumpą preliminarinį pranešimą. Prie jo prijungti spaudos atsiliepimai ir Maskvos reakcijos. Kerstenas tikisi, kad atstovų rūmai praplės jo mandatą ir tarybai toliau vesti paskirs daugiau kreditų. Gavęs tokį atstovų rūmų pritarimą, Pabaltijo valstybių užgrobumui tirti komitetas sausio gale arba vasario pradžioje yra nusistatęs viešus taryboms toliau vykdyti tiek JAV-se, tiek ir Europoje. Taryboms norima duoti kiek kitokį pobūdį, būtent — Pabaltijo kraštų liudininkus klausyti drauge su kitų Sovietų pavergtųjų valstybių liudininkais. Numatoma apklausti pabėgėlius iš Lenkijos, Rumunijos, Bulgarijos ir Čekoslovakijos.

Kongreso bibliotekos pareigūnams yra pavesta paruošti vad. teisinį pranešimą. Pranešimo paruošimui vadovauja Mr. Griffith, kuriu tartininkauja Pabaltijo valstybių bendradarbiai. Iš lietuvių dalyvauja prof. D. Krivickas. Pranešimas apims šiuos skyrius: a) Baltijos valstybių istorijos bruožai, b) konstitucinė evoliucija, c) tarpusavio santykiai, santykiai su Sov. Sąjunga ir kitomis valstybėmis nepriklausomybės laikotarpyje, d) padėtis 1939 m. ir e) įvykiai nuo abisalės pagalbos sutarčių pasirašymo (1939 m. spalio mėn. iki „liaudies seimo“ nutarimų). Prof. D. Krivickui medžiagą paruošti talkina LLK ir ALT. Padaryta žygių, kad lietuviai galėtų pasisakyti ir dėl galutinio pranešimo teksto. Mr. Griffith paprašius, taip pat ruošiami suglauti pranešimai apie Vilnių ir Klaipėdos kraštą. LLK paruošė ir pasiuntė prof. D. Krivickui medžiagą šiais klausimais: a) Dr. B. Nemicko — Lietuvos valstybės konstitucinė raida ir valdžios galių prigimtis, b) vicekonsulo A. Simučio, J. Audėno ir K. Blėlinio — Nepriklausomos Lietuvos ekonominė padėtis ir socialiniai santykiai Lietuvoje, c) V. Sidzikausko — Lietuvos padėtis 1939 m.: politinė santvarka ir santykiai su kitomis valstybėmis, d) V. Vaitiekūno — „liaudies vyriausybės“ periodas, e) Dr. A. Trimako — Vilniaus klausimas ir f) M. Brako — Klaipėdos klausimas.

O „Tautinis Laisvosios Europos Komitetas“ New Yorke su savo delegatūra Paryžiuje yra įkūręs JAV-se autonomišką instituciją, pavadintą „Laisvosios Europos Universitetas Tremtyje“, kuriame turi progą eiti mokslus studentai tremtiniai, gimę Albanijoje, Bulgarijoje, Estijoje, Vengrijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Čekoslovakijoje ir Jugoslavijoje. Laisvosios Europos Universitetas Tremtyje priima dabar prašymus stipendijoms gauti 1954-55 mokslo metams. Kandidatais gali būti asmenys, gimę po 1934 m. gruodžio m. 31 d., turį oficialų vidurinio mokslo baigimo atestatą arba jam lygų dokumentą. Stipendija yra pakankama apsimokėti mokslo, pensijono, buto ir kitoms smulkoms iš-

laidoms. Didžioji dalis stipendijų bus suteikta studijuoti Laisv. Europos Koledže Strasburge, kur bus specialūs kursai studijuoti savų kraštų istorijai ir kultūrai. Studentai galės studijuoti Strasburgo Un-to šiuose fakultetuose: teisės, humanitarinių mokslų, medicinos, farmacijos, tiksliųjų mokslų ir teologijos. Norintiems studijuoti disciplinas, kurios neįeina į Strasburgo un-to programą, bus suteiktos stipendijos kituose un-tuose ar koledžuose. Visi studentai, gauną stipendiją Laisv. Europ. Koledže Strasburge, turės dalyvauti specialiuose vasaros kursuose, kuriuose bus nagrinėjamos tautinės ir internacionalinės problemos. Ši speciali programa prasidės 1954 m. rugpjūčio 15 d. Tuo pačiu laiku veiks prancūzų kalbos kursai šios kalbos pakankamai nemokantiems. Prašymus stipendijai gauti prašoma įteikti iki 1954 m. balandžio m. 1 d. Informacijos ir pareiškimų blankai stipendijai gauti bus atsiųsti kiekvienam kandidatui. Prašoma kreiptis tokiu adresu: L'Association du College de l'Europe Libre, 7, rue de la Paix, Paris, 2-e (France). Studentai, padavusieji prašymus, apie prašymų įteikimą prašomi painformuoti Lietuvos atstovą Prancūzijoje Dr. S. A. Bačkį, 5 rue de Messine, Paris 8-e, Prancūzija.

BRAZILIJA

* Kun. P. Ragažinskas, Sao Paulo lietuvių klebonas, ruošiasi šiais metais aplankyti Argentinos ir kitų kraštų lietuvius.

* Sao Paulo miestas šiais metais švenčia 400 metų sukaktį nuo savo įsikūrimo. Minėjimo iškilmėse pasirodys ir lietuvių.

* Algis Žukas Sao Paulo universitete gavo gydytojo diplomą, o A. Baužys baigė ekonominių mokslų fakultetą.

ITALIJA

* Popiežius Pijus XII sausio 5 d. bendrojoje audiencijoje priėmė lietuvių šv. Kazimiero Kolegijos auklėtinius drauge su kitais Romos lietuvišiais. Lietuvių grupelį vadovavo vysk. V. Padolskis. Tarp įvairių tautų maldininkų grupių lietuviams audiencijoje buvo skirta viena iš pirmųjų vietų. Iš eilės sveikindamas visus audiencijos dalyvius, į kenčiančios lietuvių tautos atstovus Popiežius atkreipė ypatingą dėmesį, pažymėdamas, kad „gerai žinome, kiek daug bandymų turi iškęsti jūsų brangi tėvynė. Žinome, kaip skaudžiai kenčia jūsų persekiojamieji broliai, kaip negailestingai naikinamos jūsų krašto krikščioniškosios tradicijos. Dėl to mes prašome Dievo visiems ištvermės ir laiminame jūsų kenčiančią tėvynę, laiminame visus jums brangius asmenis, ypačiai tuos, kurie tėvynėje ir ištrėmime labiausiai kenčia, nes juo labiau kas kenčia, juo yra Mums brangesnis“. Audiencijos pabaigoje Pijus XII pašventino čia pat prie sosto stovėjusią lietuvių Marijos statulą ir prie jos drauge su lietuvių grupės vadovais vysk. Padolskiu ir prel. Tulaba buvo nufotografuoti. Bučiuodamas vysk. Padolskį, Jo šventenybė pasakė: „Jūs asmenyje aš apkabinu visą Lietuvą“. Lietuvių audienciją aprašė Vatikano dienraštis „L'Osservatore Romano“ ir kiti Romos katalikų laikraščiai. Apie tai paskelbė ir Vatikano radijas visomis kalbomis.

* Visi Italijos laikraščiai paskelbė žinią, kad arkiv. M. Relny yra vienam Rusijos kalėjime, nuteistas 10 metų už „šnipinėjimą“.

* Kun. V. Mincevičius, kaip Lietuvos Kr. Dem. Partijos įgaliotinis Italijoje, gavo sveikinimus iš Italijos ministerio pirm. Pellos, viešųjų darbų min. gen. Marlin, kuris savo laiške pabrėžė jaučiamą lietuvių tautai daug simpatijų už jos aspiracijų teisingumą. Taip pat sveikino De Gasperi, sen. Cingolani ir kt.

JUNG. AMER. VALSTYBĖS

* New Yorke įvykusį lietuvių studentų suvažiavimą pasveikino Lietuvos gen. konsulas J. Budrys. Jis pasidžiaugė priaugančia Lietuvos karta, kuri karštai myli savo

tėvynę ir kuriai bus lemta veikliai dalyvauti Lietuvos atstatyme. Gen. konsulas kvietė jaunuosius akademikus nesivaikyti egoistinio materializmo, ugdyti savyje toleranciją kitiems galvojančiams, už viską aukščiau statyti Lietuvos gerovę. Tokiam ateities pasauliui, kuris bus tvarkomas teisingumo pagrindais, kiekviena tauta turės vienodą teisę būti laisva ir tvarkytis pagal didesnius ar mažesnius savarankiškumo principus, o lygiai tokie pat dėsniai bus taikomi ir visoms kitoms tautoms. Visi, kurie yra laisvajame pasaulyje, turi šventą ir garbingą pareigą kalbėti už savo brolius pavergtuosius tėvynėje ar Sibire, protestuoti prieš okupaciją ir kovoti prieš mūsų pavergtųjų tautiečių nuolatinį terorizavimą. Kur yra bendras lietuviškas reikalas, privalone visi dalyvauti kaip vienas, užbaigę konsulas Budrys.

* JAV-bėse su garsiu Londono Sadler's Wells baletu lankosi taip pat pasižymėjusi balerina Svetlana Beriozovaitė, kurią amerikiečių spaudos organai, kaip 24 milijonų tiražo „The Week“ ir kt., vadina „Lietuvos Svetlana“, pažymėdami, kad jos laukia didelė ateitis. Pati Beriozova save laiko lietuve, ji ir jos tėvai tebėra Lietuvos piliečiai. Abu tėvai yra seniau buvę Kauno valstybinio baletu šokėjai ir apie Lietuvos baletą atsiliepa palankiai.

PRANCŪZIJA

* Per Paryžiaus įvykusius pirmuosius Liet. Bendruomenės krašto tarybos posėdžius buvo priimtas krašto organizacinis statutai ir išrinkti vykdomieji organai. Krašto valdybą išrinkta pirm. — O. Bačkienė, sekr. — kun. dr. F. Jucevičius, išd. — teis. A. Michevičius, kontrolės komisijon — pulk. J. Lanskoronskis, P. Dulevičius ir J. Masulis, tarybos pirm. — min. E. Turauskas. Per Liet. Šalpos Dr-jos metinį susirinkimą apsvarstyti klausimai, susiję su PLB įkūrimu Prancūzijoje ir jos legalizavimu. Per šventes ne tik vaikučiai, bet ir jų tėvai apdovanoti LIT išleista knyga „Tautinis auklėjimas“.

SVEICARIJA

* Sausio 12 d. Neuchatel mieste mirė, eidamas 80-tuosius amžiaus metus, prof. Dr. Max Niedermann. Jo laidotuvėse sausio 15 d. dalyvavo Sveicarijos Lietuvių Bendruomenės tarybos pirm. Dr. A. Gerutis ir valdybos vicepirm. Dr. E. Vaitkevičiūtė. Bendruomenės vardu buvo padėtas lietuvių tautinių spalvų kaspinu papuoštas vainikas. Velionies šeima buvo taip pat parėškta VLIKO ir Vykd. Tarybos vardu užuojauta. Prof. Niedermanno asmenyje lietuvių tauta neteko nuoširdaus bičiulio ir didelio mūsų gimtosios kalbos žinovo.

* Davose mirė ir palaidota J. Garolienė, Marijos Milvydienės sūsu. M. Milvydienės vyras yra žuvęs, gimdams savo tėvynę.

VENECUELA

* Danguolė Dervojedaitytė sėkmingai baigusi 3 metų mokslą ir atlikusi gailėstingųjų seserų praktiką, Barquiseмето miesto teatre už pasižymėjimą mokslu buvo apdovanota aukso medaliu, o už puikiai atliktą praktiką, kurioje ji taip pat išėjo pirmoji, Dr. Comejo Octavio — vertinga dovana. Ji yra gimusi 1933 m. Klaipėdoje, mokslus ėjusi Vilniuje ir Münchene.

VOKIETIJA

* Vasario 16 d. gimnazija visuomenės susidomėjimas, ypač Amerikos lietuviuose, yra didelis. Tai matyti tiek iš spaudos, tiek iš atskirų asmenų gaunamų paklausimų. Aukos ir toliau tebeplaukia, ir Vokietijos LB krašto valdyba mano, kad savo piniginius įsipareigojimus galės tesėti laiku. Pati gimnazija į naująjį būstą persikėlė sausio 7—8 d., ir darbas eina normaliai. Pervežant daiktus iš stoties į gimnaziją daug padėjo lietuvių kuopų vyrai, atvykę su dalinių mašinomis. Buvo manyta, kad susidarys sunkumų privačiai apsigyventi personalui, bet jau visų susirado butus ir optimistiškai žiūri į ateitį. Arčiau gimnazijos kelsis ir krašto valdyba.

* Prof. J. Baltrušaitis Koelno universitete skaitė paskaitas iš meno istorijos.

* Čikagos dienraščio „Draugo“ romano premija 1000 dol. paskirta už romaną „Kellionė“ Algirdui Landsbergiui.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

1. Dr. Juozas Girnius, LAISVĖ IR BŪTIS, Karl Jasperso Egzistencinė Metafizika. „AIDU“ leidinys, 1953 m. Filosofinis ir kritiškas K. Jasperso egzistencializmo svarstymas. Šis veikalas paskaitomas tik žmonėms, susipažinusiems su filosofijos studijomis.

2. AMERIKOS LIETUVIŲ VARDYNAS, Jungtinių Amerikos Valstybių žinomesnių lietuvių Biografinės žinios, I knyga. Su prof. K. Pakšto įvadu. Išleista „Lietuvių Dienų“, Los Angeles, 1953 m. Tai didelė knyga, lyg ir trumpa enciklopedija, duodanti žinomesnių JAV veikėjų, žurnalistų ir kt. lietuvių trumpas biografines žinias, darbo sritį ir adresus. Ji neapima visų lietuvių, bet daugelį galima rasti. Knyga naudinga visiems mūsų veikėjams, laikraščių redakcijoms ir kitiems besidomintiems savo tautiečiais.

3. LITHUANIA'S FIGHT FOR FREEDOM by E. J. Harrison, Formerly British Vice-Consul in Kaunas and Vilnius, New York, 1952 m.

4. TREMTIS, Nr. 97, gruodis, 1953 m. žurnalo forma pradėtas leisti Vokietijos lietuvių laikraštis.

5. LUX CHRISTI, Biuletenis Kunigams, Nr. 4(11), Spalis — Gruodis, 1953 m. Vyr. red. kun. St. Yla.

TEMPERLEY

ARLB TEMPERLEY APYL. NAUJA VALDYBA

ARLB Temperley Apylinkės visuotiniame susirinkime sausio 9 d. buvo išrinkta nauja valdyba, kuri savo posėdyje pasiskirstė pareigomis tokiu būdu: pirm. — Vytautas Balčiūnas, vicepirm. — Aleksas Adomaitis, sekr. — Benediktas Piatakis, išd. — Motiejus Povilaitis ir valdybos narys — Mykolas Morkūnas. Revizijos Komisiją sudarė: pirm. — Antanas Repečka, sekr. — Emilija Liačienė ir narys — Vytautas Bartulis. Išrinktoji naujos valdybos sąstatą p. Angelė Garbutaitė iš pareigų atsisakė.

GAVO PASKYRIMĄ

P. p. Jono ir Anelės Makarevičių sūnus Albinas nuo sausio 5 d. yra paskirtas į rimtos statybos kompanijos raštinę su geru atlyginimu. Naujame darbe sėkmės!

VASAROJA

Į Mar del Platos paplūdimius išvyko žinoma Temperley prekybininkė p. S. Gotcaitienė, kuri ten mano išbūti visą sausio mėnesį. K.

MIRĖ

Šių metų sausio 19 d. mirė Jono ir Teresės Stravinskų sūnelis Jonukas, 7 metų amžiaus. Pona Stravinskai jau kelinti metai gyvena San Eduardo miestelyje, Santa Fe provincijoje.

Jūsų liūdesio valandoje reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

Kušių šeima.

BERISSO

VASARIO 16-TOS MINEJIMAS

Berisso lietuviai Vasario 16 d. šventę minės š. m. vasario 20 d. 20 val., šeštadienį, „Mindaugo“ Dr. jos patalpose. Minėjimo programoje bus paskaita ir lietuviškų liaudies dainų koncertas, kurį išpildys „Mindaugo“ Dr. jos choras, vadovaujamas muz. V. Rymavičiaus.

Vasario 21 d. 10 val. vietos bažnyčioje bus pamaldos už Nepriklausomybės kovose žuvusius lietuvius ir Lietuvos laisvės atgavimą.

Visi lietuviai kviečiami abi dienas Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjime dalyvauti.

PASISEKUSI LIETUVISKA GEGUŽINĖ

Šių metų sausio 31 d. Mindaugo Draugijos Jaunimo ruožta gegužinė visiškai pasisekė. Oras buvo gražus. Todėl jau iš anksto ryto automobilas ir sunkvežimiais ne tik iš Berisso, bet ir iš Buenos Aires lietuviai pradėjo važiuoti į Punta La-

SVARBIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinys Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

* ALF. DEGULIO ir K. PAULIAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nallvaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Gemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 83-9584.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palgis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Caamachuta. Prie įvažingo kalnu ežero (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus aptarnavimas. Pragyvenimas dienai tik \$ 17.

* „ZEMAITIJA“. Islas del Ibucuy. Sav. J. ir A. Burokal.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik \$ 19.

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ

pligiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunistinės pavelkslėlius, Ivalrius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis:

Mendoza 2280 Avellaneda, Buenos Aires. T. E. 26-9027.

Imprenta de "L A I K A S" Mendoza 2280 Avellaneda

ra. Rio de la Plata vanduo šioje vietoje yra švarus ir malonus maudymuisi. Vieta šokiams taip pat buvo tinkamai parinkta. Be to, p. Simas Dulksnys Buenos Aires lietuvių patogumui užleido savo „rancho“. Iš Buenos Aires buvo matyti p. p. Čikšto, Eidukonio, Juozo Norkaus, Sudnio, Leono Pilkos, Kazio Norkaus, Stasio Šulnio, Vl. Veseausko, Barzdžių, Valentinavičiaus, Vanago ir kt. šeimos. Taip pat buvo Pijus Sakalauskas, Ona Repečienė, Bertulis, Bagdonas, Jusaitis, p-lės Gervilytė ir Žibutyte, Karavaitis, Jakubauskas, Pr. Leščius ir daug kitų Buenos Aires lietuvių. Šios gegužinės tvarką pavyzdinčiai vedė V. Stundžia, Kazys Pilka, M. Tamuliūnas ir kiti žinomi Berisso lietuviai. Dalyvavęs.

* Kostas Mikelaitytis, dirbęs valdiškais žibalo sandėliu Neuquen, šiuo metu dar tvarkosi savo namuose. Vėliau vėl važiuos į Neuquen baigti pradėtų darbų.

ROSARIO

PARAPIJOS NAMO IR BAŽNYČIOS STATYBA UŽBAIGTA

Į šventinimo iškilmes kviečiami visi lietuviai

Šiomis dienomis jau visiškai yra užbaigta Sv. Kazimiero bažnyčios statyba. Jau atlikti visi vidaus įrengimo darbai: sudėtos mozaikos, įvesta elektra ir viskas paruošta naudojimui. Tad su džiaugsmu galima pranešti, kad VISA STATYBA UŽBAIGTA! Iškilmingas bažnyčios šventinimas bus šių metų vasario 28 d. šventinimo apeigas atliks pats Rosario vyskupas, kardinolas Antonio Caggiano. Iš anksto ruošiasi iškilmėse dalyvauti šv. Cecilijos choras iš Buenos Aires ir Santa Fe lietuvių kolonijos ekskursija. Ta proga yra labai patogu pasinaudoti ir kitiems lietuviams pasivažinėti, atvykti ir susipažinti su antruoju Argentinijos miestu. Nuoširdžiai yra kviečiami lietuviai iš visų kolonijų. Kartu visi pasidžiaugsime antrąją lietuvių bažnyčia Argentinijoje. Laukiame daug lietuvių Rosario mieste prie Sv. Kazimiero bažnyčios šventinimo!

* Šv. Kazimiero didysis altorius yra padarytas iš balto „Carrao“ marmuro, kuris gaunamas tikrai Italijoje. Tai bus meniškasis bažnyčios papuošimas.

* Naujajai bažnyčiai kai kuriuos reikalingus papuošimus yra užmokėję įvairūs geradariai. Bet visgi dar trūksta daugelio dalykų, kaip kupkų, mišių taurių, arnotų, mišiolų ir kt. Kas norėtų įtaisyti ką nors iš šių dalykų, tesikreipia į Tėvus Marijonus Avellanedoje arba tiesiog į kun. J. J. Jakaitį MIC, Laprida 2785, Rosario. Jis suteiks smulkesnių informacijų.

* R. L. Bendruomenė rengiasi gerai paminėti Vasario 16 d. šventę. Jau kelintą kartą posėdžiauja savoje lietuviškoje žemėje, kad ta šventė praėtų tinkamai. Programoje bus himnai, kalbos, eilėraščiai ir tautiški šokiai. Programos parengimui vadovauja pats pirmininkas Z. Stasevičius. Minėjimas įvyks vasario 14 d. 4 val. po pietų savoje žemėje, Tupungato 1834. Iš ryto pamaldos bus Buen Pastor koplyčioje 10.30 val., kurių metu bus pasakytas progal pritaikytas pamokslas. Kartu bus lietuviams atsisveikinimo pamaldos šioje koplyčioje. Lietuvių delegacija visų vardu padėkos už leidimą laikyti lietuviškas pamaldas Buen Pastor koplyčioje.

* Viešnios, atvykusios net iš Berisso, buvo atėjusios apžiūrėti naujosios lietuvių bažnyčios. Gailla, kad korespondentui neteko sužinoti jų pavardžių...

* Adelė Juknaitė, kuri serga R. S. Peña ligoninėje, buvo surinkta aukų 692 pesai. Aukus rinko Adelė Kalainienė ir Julija Latvienienė. Gražus gailėstingumo pavyzdys.

* Viktoro ir Eugenijos Kalėdų sūnus iš Santa Fe lankėsi pas p. Kriaučiūnienę. Jis kurį laiką pabus Rosario mieste.

* Kuriasi „LIETUVISKA KALIFORNJA“ Dar galite geriausiomis sąlygomis įsigyti žemės sklypą prieš pat vaikų koloniją ir prieš pat ežerą. Naudokitės proga veltui aplankyti Calamuchita. Daugiau žinių galite gauti pas įgaliotinį KAROLĮ DOBKEVIČIŲ, Tinogasta 4588, V. Devoto, arba jo vardu — Florida 248, II aukšt. Escritorio 24—25, Buenos Aires.

LIETUVIAI, SAUGOKIT SAVO SVEIKATĄ,

dažnai pasitikrindami Rivadavia 3070, Bs. Aires., šlapumą, kraują, odos sutrikimus, virškinimą, skilvų, inkstus, reumatizmą, širdį, kvėpavimo organus, nervus, gerkle, nosį, ausis. Gydytojai: Filippini, Aiello, Macchi, Morales.

Galima susikalbėti ir lietuviškai

Rivadavia 3070, Plaza Once, Bs. Aires

KORDOBA

* Marija Kazlauskienė yra susirgusi ir paguldyta valstybinėse klinikoje, kur turės gydytis apie pora mėnesių.

MONTEVIDEO

U. L. K. DRAUGIJA

Sausio 25 dieną naujoji U. L. K. Dr. jos valdyba surengė atsisveikinimo asadą su senąja. Susirinko didelis skaičius lietuvių. Numarinus pirmąjį alkį, nuslopinus troškulį, pasiliejo viena kalba po kitos. Kalbėjo naujasis pirmininkas Ant. Brazys, dėkodamas senajai valdybai už pasiaukojusį darbą ir kviesdamas visus tautiečius į bendrą darbą Tėvynės gerovei. Senasis pirmininkas J. Ramonas išreiškė didelį pasitikėjimą naujajai valdybai ir nuoširdžiai dėkojo už visokeriopą paramą jo vadovavimo metu. Kalbėjo buvęs vicepirm. p. Kundrotas, nenuilstamas kovotojas dėl lietuvių p. Jazauskas, p. Čibiras, Lietuvos Atstovybės vardu p. Anat. Grišonas, T. Mikalauskas, S. J. ir didelis lietuvių bičiulis urugvajietis p. Berseche.

U. L. K. Dr. ja — tai tikras lietuviškumo židinys Montevideo. Čia Lietuvos herbas Vytis ir trispalvė Lietuvos vėliava užima garbės vietą. Jų nepakeitė ir nepakeis nei Stalino portretas, nei raudonoji Sovietų vėliava, kaip kituose lietuvių klubuose.

Vasario 20 d. U. L. K. Dr. ja ruošia Vasario 16-tosios minėjimą. Kiekvienas, kam brangus gimtinis kampelis, kam miela savo tėvynė, kviečiamas joje dalyvauti. Minėjimo programa bus šį kartą ypatingai įdomi ir graži.

LIETUVIAI KATALIKAI URUGVAJUJE

Rodos neseniai pradėta bažnytinė statyba, o štai jau pirmą kartą bus joje laikomos pamaldos. Tas istorinis įvykis — Vasario 21-moji diena. Pirmosios šv. Mišios lietuvių bažnyčioje bus laikomos už lietuvių tautą. Šiais metais tikimasi visiškai užbaigti bažnyčios statybą.

SVEČIAI IŠ USA

Sausio 26 dieną Ses. Kazimieriečių generalinė viršininė Motina M. Teofilė, vykdamą į Argentiną, buvo išlipusi iš laivo ir praleido ištisą dieną Urugvajaus žemėje. Čia turėjo progos susipažinti su Urugvajaus lietuvių gyvenimu ir darbais. Gerb. Motinai Urugvajus labai patiko.

Vasario 16-tą dieną į Urugvajų atvyksta adv. S. Gabaliauskas, Montevideo katalikų choro vedėjos ir Kat. Mot. Draugijos pirmininkės p. A. Gabaliauskienės vyras. Jis svečiuosis Pietų Amerikoje kokį mėnesį ir, kartu su savo žmona aplankė Europą, grįš atgal į Chicagą.

PAJIEŠKOJIMAI

Ona Eisminskienė iš JAV pajieško savo brolio Jurgio Balevičiaus, savo pusbrolio Povilo Stančiko, pusseserį Paulinos Stančikaitės ir Petronėlės Stančikaitės - Poškienės, kilusių nuo Mažeikių. Patys pajieškomeji ar juos žinantieji tesikreipia į „Laiko“ redakciją.

Petras Vitkus pajieško savo dviejų brolių Alekso ir Jono Vitkų, kilusių nuo Šiaulių. Kas žinotų apie juos, gyvus ar mirusius, maloniai prašomi pranešti „Laiko“ redakcijai, nes yra jiems labai svarbių žinių.

KURIASI „LIETUVISKA KALIFORNJA“

Dar galite geriausiomis sąlygomis įsigyti žemės sklypą prieš pat vaikų koloniją ir prieš pat ežerą. Naudokitės proga veltui aplankyti Calamuchita. Daugiau žinių galite gauti pas įgaliotinį KAROLĮ DOBKEVIČIŲ, Tinogasta 4588, V. Devoto, arba jo vardu — Florida 248, II aukšt. Escritorio 24—25, Buenos Aires.

MŪSŲ MIRUSIEJI

MIRĖ KAZ. ŠOVINIS

Po ilgos ir sunkios penkių mėnesių ligos, aprūpintas šv. Sakramentais, sausio 22 d. mirė Kazimieras Šovinis. Velionis buvo gimęs 1896 m. rugsėjo 22 d. Šeibogiškių km., Leliūnų valsč., Utenos apskr. Argentinon atvyko 1927 m. kovo 4 d. Vėliau atsikvietė seserį Veroniką, kuri čia ištekejė už Mykolą Baubino, o paskiau žmoną Salomėją Limbaitę ir kitą seserį Angelę, ištekėjusią už Petro Kulionio. A. a. K. Šovinis dirbo įvairiuose darbuose, bet daugiausiai staliaus darbą. Gyveno c. Aguirre 866, Bs. Aires. Velionis buvo labai malonus būdo žmogus, muzikantas ir vaidintojas. Daug kartų su savo armonika yra grojęs tautiniams šo-

kiams lietuviškose scenose ir šiaip lietuviškuose pobūviuose. Dėlto ir jo laidotuviuose buvo susirinkę labai daug jo draugų ir šiaip lietuvių. Dideliame nuliūdime paliko žmoną Salomėją, dukterį ir žentą Eleną ir Joną Žekius, seseris ir svainius su šeimomis Ver. ir Myk. Baubinus bei jų dvi dukteris, kurių viena, Angelė, yra medicinos studentė, Angelė ir Petrą Kulionius su šeima, žmonos brolių su šeima ir daug draugų bei pažįstamų. Sausio 23 d. sureliginėmis apeigomis ir palydėtas didelio būrio lietuvių buvo palaidotas Lomas de Zamora kapinėse.

JIE PRASIMUSĖ

Prieš keletą savaičių per Rytų Vokietiją prasimušė į Berlyną 3 čekai, o per čekoslovakiją 3 lenkai į Bavariją. Čekai yra už dalyvavimą rezistencinėje kovoje nacių sušaudyto čekų gen. Mačiko 2 sūnūs studentai, o trečias Baumeris, kelis kartus sunkiai sužeistas ir operuotas Berlyne. Du jų draugai pakeliui pateko į bolševikų rankas. Jie bėgo paskatinti girdimo radijo iš vakarų. Bet visi 5 teturėjo 3 pistoletus ir vos 52 šovinius. Gi juos gaudė vienoje vietoje 12.000, o kitoje net 25.000 karių. Per susišaudymus jie kelis bolševikus nukovė — vieną milicijos komisarą. Prasimušusių lenkų kelionė tokia pat nuotykinga, kaip ir čekų. Ir jų du draugai pakeliui pateko raudo-

* PARDUODAMAS NAMAS, c. Tupungato 2756, Buenos Aires. Smulkesnių informacijų teirautis „Laiko“ administracijoje.

Su „FLASH ELEKTRONIKU“ fotografuoju sužieduotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir kitas šeimų bei organizacijų šventes. ORGANIZACIJŲ VEIKLOS NUOTRAUKAS VELTUI PATIEKIU PASAULIO LIETUVIŲ ARCHYVUI IR SPAUDAI. Atleiku visus foto darbus.

L. KANČAUSKAS,

c. Mendoza 2249, Avellaneda, (prieš lietuvių bažnyčią), Tel. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

Vytautas Sadžius Kristaponis, technikas konstruktorius ir atstovas Amerikos Parodoje Mendoza. Catamarca 370, Mendoza. Tel. 12977

MAUDYKLĖS „KAUNAS“ sav. Vladas ir Konstancija Masiokai Sūraus vandenys maudyklės, karšti ir šalti užkandžiai, malonus patarnavimas. Agua Salada.

HORACIO CZOP KIBIRŲ FABRIKAS (Balde y Canastos) vartojamų prie statybos ir priešgaisriniam smėliui.

ISLETA 3317, Valentin Alsina T. E. 20-9790

niesiems. Prasimušę yra du 24 m. vyrai ir 20 m. mergina. Jie tvirtina, kad šiuo metu lenkų pogrindžio armija turi 35.000 aktyvių kovotojų. Bėgti jie buvę priversti, kai prieš mėnesį jų 30 žmonių grandies didžioji dalis buvus suimta.

Apie vieną ir kitą bėglių grupę dabar Europos spauda daug rašo.

CHURCHILLIO ĮPROČIAI

Pakeliui į Jaltą 1945 m. Churchillis susitiko su dabar mirusiu Saudi Arabijos karalium Ibn Saud, turtingiausiu pasaulio žmogum ir uoliu savo papročių bei tikėjimo vykdytoju. Churchillį karalius sutiko su pompa, su 50 palydovų, su ministru pirmininku ir astrologu, su avino skerdimu pagal Moslem apeigas.

Churchillis buvo painformuotas, kad karaliaus akivaizdoje nepriimta vartoti alkoholio nei rūkalių. Per vašes Churchillis laikėsi, laikėsi, bet neiškentė be tų dalykų. Jis paaiškino vertėjui, kad jei jo didybės tikėjimas ir papročiai neleisčia jam gerti nei rūkyti, tai paties Churchillio gyvenimo būdas ir papročiai reikalauja užsirykti cigarą ir išgerti alkoholio prieš valgį, po valgio ir su tam tikrom pertraukom valgio metu. Vertėjas atpasakojo karaliui, kuris atleidžiai sutiko patenkinti Churchillio gyvenimo papročius.

IR TAIP ATSIITINKA

Vienas automobilų pirklys peranksti atvažiuo į automobilų varžytines Bransgowe (Anglijoje) ir, palikęs savo automobilį prie varžytinams skirtos vietos, nuėjo išgerti alaus stiklą. Kaj grįžo į varžytines, jo automobilis buvo jau iš varžytinių parduotas.

KIŠENVAGIAI SU KETURIOM RANKOM

Madrido laikraštis „ABC“ praneša, kad ispanų bažnyčiose kišenvagių darbuojasi keturiomis rankomis. Dvi dirbtinas rankas jie laiko taip sudėję, lyg meištušai, o su tikrosiomis ištuština teisingai besimeldžiančių kišenes.

ROŽĖ BE SPYGLIŲ

Ponas Edward Stroh, New-Yorko valstybėje, USA, išaugino rožę, kurios šakos neturi spyglių. Gėlių mėgėjai yra labai nustebinti šiuo pasisekimu, bet vieša publikos nuomonė kitaip skamba: — Kokia čia rožė, jeigu ji neduria?

KRAUTUVĖ „NARUŠIS“

kios prekės; c. Unanne 6360, Villa Lugano. Sav. V. NARUŠEVICIUS. Maisto produktai, gėrimai ir smul-

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

* MINKŠTU KĖDŽIU DIRBTUVĖ Sav. Mikėlionis ir Gelbuda: Cosquín 5565, Villa Lugano.

* HORACIO E. CZOP fotografuoja vestuves, gimtadienius, sužieduotuves, krikšto ir Ivalrių švenčių progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

RADIO TECHNIKAS

V. R A M A N A U S K I S mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda iššmokinėjimus. POLA 289, Buenos Aires T. E. 64-4154

* Moderniškų BALDŲ ir SOFŲ Fabrikas SAV. E. JUOZAS LISAUSKAS Pilcomayo 2323 (aukšt. Brasil 1000) 4 de Junio

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Ivalriusiu madu šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem. 818, Banfield.

* ČIUŽINIŲ, UŽUOLAUDŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ. Parduodama bovelina, vilnos, Ivalrius drobės, valizoms užvalkalai, gultoms kėdės ir turkigkos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 933 — Bs. Aires. T. E. 60-2784.

JUOZO ŠNIPŲ BATŲ DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni

HORACIO CZOP KIBIRŲ FABRIKAS (Balde y Canastos) vartojamų prie statybos ir priešgaisriniam smėliui.

ISLETA 3317, Valentin Alsina T. E. 20-9790

Buenos Aires Avellaneda

SVEČIAS IŠ S. AMERIKOS

Vasario 21 d. į Buenos Aires atvyksta žymūs Lietuvos ir JAV-bių lietuvių visuomenės darbuotojas žurnalistas, kalbėtojas, advokatas Stasys Gabaliauskas.

Stasys Gabaliauskas yra gimęs 1904 m. Mažeikių apskr. ir baigęs rusų komercinę mokyklą Mažeikiuose. Nuo gimnazijos laikų Telšiuose buvo žinomas, kaip uolus veikėjas ir geras kalbėtojas bei kirkščių demokratų šulys. Jis įkūrė Lietuvos universiteto ateišnikų Vytauto Klubą ir yra jo garbės narys. Nuo 1930 m. buvo advokatu Siauliuose. (Pasižymėjęs ypač politinių bylų gynime).

1940 m. 4 mėnesius išgyveno Lietuvoje prie pirmosios bolševikų okupacijos ir tu pat metų rudenį rugsėjo mėnesį, su žmona, Jungtinių Amerikos Valstybių piliete, ir sūnumi Povilu 8 metų amžiaus iš Lietuvos išvyko į šiaurės Ameriką. Šiaurės Amerikoje Liet. Kat. Federacijos sudarytame paskaitų maršrute apvažiavo virš 100 lietuvių kolonijų, iškalbingai papasakodamas apie Lietuvos vargus bolševikų priespaudoje. Adv. S. Gabaliauskas yra žinomas kaip geras kalbėtojas tiek Lietuvoje, tiek S. Amerikoje. Nuo 1941 iki 1946 m. jis redagavo Pittsburgho „Lietuvių žinias“. Po sunkaus širdies priepuolio ir ilgesnio negalavimo, geriams žmonėms padedant, perėjo į mažytę valgomų prekių krautuvėlę. Bet vėliau persikėlė į Čikagą, kur šiandien vadovauja dviem krautuvėms.

Jo sūnus Povilas, išbuvęs Urugvajuje virš pusterčių metų, neseniai grįžo į JAV-bes tęsti studijų Loyolos universitete ir pavaduoti tėva prekyboje, kad šis galėtų atlikti taip seniai svajotą kelionę Pietų Amerikon. Iš P. Amerikos kartu su žmona Adele Gabaliauskiene, taip pat žymia S. Amerikos ir dabar Urugvajaus lietuvių veikėja, žada aplankyti įdomesnes Europos vietas ir paskiau grįžti į Čikagą.

Adv. St. Gabaliauskas pasaulio lietuviams yra pažįstamas, kaip neeilastamas visuomenininkas. Tikimės, kad ir mes Vasario 16 d. šventės proga galėsime išgirsti jo svarų ir rimtą žodį.

ATVYKO SESERŲ KAZIMIERIEČIŲ VIRŠININKĖ

Sausio 27 d. „Uruguay“ laivu į Buenos Aires iš Chicago, JAV, atvyko šv. Kazimiero Seserų vienuolijos generalinė viršininė Motina Marija Teofilė. Uoste garbingąjį viešnį sutiko visos Seserų Kazimierietės, dirbančios Argentinoje, kun. J. Margis MIC ir kt. Viešniai atvykus į Ses. Kazimieriečių namą Avellanedoje, prie išstatytų Argentinos, JAV-bių ir Lietuvos vėliavų garbingoji Viešnia buvo pasveikinta visomis trimis kalbomis ir buvo sugiedoti himnai ir atlikta trumpa programėlė. Motina M. Teofilė čia susipažins su savo Vienuolijos vedamais darbais, pabūdamas Argentinoje iki kovo pabaigos.

A. KUPREVIČIUS Į S. AMERIKĄ

Žymusis mūsų pianistas Andrius Kuprevičius sausio 30 d. lėktuvu išskrido antrą kartą į Jungtines Amerikos Valstybes, kur pagal sutartį profesoriaus vienoje Amerikos Muzikos Konservatorijoje ir duos koncertų įvairiose vietose. Tikimasi, kad pianistas A. Kuprevičius apie liepos mėn. vėl grįš į Argentiją ir čia duos savo piano koncertų. Išvažiuojančiam reikia palinkėti sėkmės muzikos srityje ir keliant lietuvių vardą svetimtaučių tarpe.

PAMINĖTAS DR. J. MAČERNIO VERTIMAS

Jau anksčiau buvo rašyta, kad Dr. J. Mačernis yra išvertęs Eva Peron knygą „La razón de mi vida“. Dabar sausio 19 d. vakariniui ir sausio 20 d. rytiniai Buenos Aires laikraščiai gražiai paminėjo minėtos knygos išvertimą į lietuvių kalbą ir patį vertėją Dr. J. Mačernį. Kai kurie laikraščiai priminė, kad Lietuva yra okupuota bolševikų ir kad dėlto Dr. Mačernis turėjo apiešti savo kraštą ir turėti darbą. Taip pat buvo paminėta, kad Dr. Mačernis yra priimtas į Argentinos Rašytojų Sąjungą.

GRAŽIAI ĮSIKŪRĘ IR SPARČIAI PROGRESUOJA

Prieš pusantų metų sukūrė šeimos židinį, p. p. Gladys Gervelytė ir Jonas Musičiūs įsisteigė grožio salioną Buenos Aires mieste (c. Guido 1534, tel. 41-4364). Abu, būdami darbuotojai ir geri šios srities specialistai bei organizatoriai, tuoj įsteigė antrą grožio salioną Mar del Platoje (Hotel Provincial, Local 33, tel. 3-3842). Nuo Naujų Metų pradėjo veikti trečias p. p. Musičiū salionas Buenos Aires mieste (Av. Quintana 20 — Cinco esquinas). Visi trys grožio salionai yra moderniškaip įrengti ir dėl stropaus, meniško ir sąžiningo darbo atlikimo visuomet klientų perpildyti. Šiomis dienomis p. p. Musičiū nusipirko gražų butą Mar del Platos miesto centre, Sarmiento ir Falucho gatvių kampas, 5 aukštas (propiedad horizontal). Pastebėtina, kad p. p. Gla-

Adv. St. Gabaliauskas, kuris vasario 21 d. atvyksta iš JAV.

dys ir Jonas Musičiū, be daugelio savo reikalų, neužmiršta remti ir mūsų kolonijos kultūrinį reikalą. Taip pat stambiomis aukomis remia lietuvių ligonius, neturintčius giminių. Šiuo metu jie jau turi dokumentus ir gegužės mėn. išvyks į S. Ameriką, kur žada pabūti keletą mėnesių. Grįžtant Argentinon, jei laiko aplinkybės leis, jie žada aplankyti Prancūziją, Šveicariją, Italiją ir Ispaniją. Į Buenos Aires p. p. Musičiū grįš tik spalio pabaigoje.

LIET. RADIO VALANDELEI AUKOJO

Lietuviškai Radio Valandėlei „Lietuvos Aidams“ aukėjo šie tautiečiai: \$ 50: P. Mekšrinas (iš Berisso), po \$ 20: B. Babickas ir J. Sinkevičius. Po \$ 10: A. Gudmanas ir E. Orlovas. Visiems Lietuviškos Radio Valandės Rėmėjams nuširdžiai lietuvišką padėką reiškia Radio Valandės Vadovybė

AUKOS K. ŠOVINIO LAIDOTUVĖMS

Mirus a. a. Kazimierui Šovinui, J. Zarecko ir K. Kudukio pastangomis buvo parinkta aukų, kad palengvintų jo likusiai šeimai padengti laidotuvių išlaidas. Aukoji šie asmenys: Po \$ 100: J. Prevelis, K. Vanagas, M. Vanagas ir J. Limba. Po \$ 50: A. Viliūnas, J. Kamesiūnas, J. Čepėnas, J. Degulis ir B. Dalinkevičius. \$ 40: K. Kudukis. Po \$ 30: A. Pervinis, J. Zareckas, K. Maslonis ir J. Būtėnas. Po \$ 20: P. Kalybertas, A. Astranauskas, P. Gegota, N. Katinas, J. Kanapinskas, J. Kavaliauskas ir P. Morkūnas. Po \$ 10: Černius, K. Katinas, V. Valatka, V. Kuraitis, K. Krišokas, P. Pečiūra, K. Černius, R. Druskienė, V. Mačulis, J. Grekauskas, J. Rezevičius ir S. Urba. Po \$ 5: J. Bernelevičius ir P. Kažukauskas. Iš viso surinkta \$ 1080.

JIESKO BUTO

Vyresnio amžiaus vyras jiesko atskiro kambario lietuviškoj šeimof. Pranešti „Laiko“ administracijai. REIKALINGAS BUTAS iš kelių kambarių ir virtuvės. Susitarus gali sumokėti už ilgesnį laiką iš anksto. Plačiau teirautis „Laiko“ administracijoje.

ALB SPORTO KLUBO „KOVAS“

V-bos posėdis yra šauklamas vasario mėn. 28 d. Lietuvių parapijos skaitykloj tuoj po pamaldų.

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

Naujajai spaustuvei ir „Laikui“ aukoji šie Naujieji Rėmėjai: \$ 150: Gladys Gervelytė de Musičiū Po \$ 30: A. Busifas ir S. Povilonis. \$ 20: A. Matulaitis. \$ 15: K. Razaitis. Po \$ 10: A. Mackevičienė, J. Miliauskas, S. Pinkevičius, V. Pušneiraitis ir A. Raškevičius. Po \$ 5: K. Daratėnienė ir A. Tuskenienė.

Visiems Gerbiamiesiems Rėmėjams Spaustuvės Administracija ir „Laiko“ Redakcija tariu nuoširdų lietuvišką ačiū.

* Kun. dr. P. Brazys MIC, Avellanedos Marijonų viršinininkas ir Aušros Vartų par. klebonas, yra išvykęs poros savaičių atostogoms. Iš atostogų grįš vasario 15 d.

* Zeferinas Juknevičius, Lietuvai Išlaisvinti Centro pirmininkas, gavo atostogų ir su šeima atostogauja p. St. Povilonio vasarvietėje, San Justo.

* Inž. Jonas Čekanauskas su šeima išvyko atostogų į Mar del Platą, kur mano pabuvoti keleta savaičių.

* Emilija Jasiukynienė su jaunesniąja dukrele yra išvykusi vasaroti Mar del Platon.

* Vl. Burokas išvyko į Didžiąją Amerikos parodą, vykstančią Mendozos mieste.

* Valerijus Sruoga, vieno didelio keramikos fabriko direktorius, buvo nuvykęs vasaroti į Mar del Platą ir šiomis dienomis jau grįžo prie pareigų savo vadovaujamoje įmonėje.

* Pramonininkas Alf. Simutis po atostogų, praleistų Mar del Platos kurorte, grįžo namo.

* Kun. V. Šimanskiš MIC, „Laiko“ administratorius, išvyko pilsui į p. p. tSankūnų padovanotą vilą Villa del Dique, Kordobos kalnuose. Jį pavaduoja Pijus Gudelevičius.

* Vaclovas Sviderskas, vienas iš lietuvių skautų vadovų, buvo išvykęs atostogų į Islas Ibicuy pas pp. Misčenkus.

* Dr. J. Narbutas su žmona sausio 31 d. grįžo iš atostogų, kurias praleido įvairiose Argentinos vietovėse ir užbaigė Dique de San Roque, Kordobos kalnuose.

* P. Sakalauskas kurį laiką sunkokai sirgo, bet jau dabar pasveiko ir pradėjo eiti savo pareigas alaus darykloje Buenos Aires mieste.

* Dr. J. Mikellionis, einąs gydytojo pareigas Maquinchao ligoninėje, Rio Negro, sausio pabaigoje grįžo keletai dienų pas savo šeimą, gyvenančią Avellanedoje. Savo įspūdius iš to dar mažai žinomo Argentinos krašto žada parašyti ir pateikti „Laiko“ skaitytojams.

* Kazys Ramašauskas, kuris prieš pora metų iš JAV-bių atvyko Argentinon pas savo tėvą ir šiuo metu dirba insulino fabriko laboratorijoje, greitai laiku iš Argentinos vyksta atgal į S. Ameriką, kur gyvena jo motina. Čia jis yra pasižymėjęs, kaip geras ARLB-ės šachmatistas.

* Vitas Matulevičius vasario 1 d. išėjo į kariuomenę atlikti savo karinę prievolę.

* S. ir V. Vaicekaišai, praleidę keletą savaičių atostogų pas savo seserį Islas Ibicuy, grįžo į namus, 4 de Junio. S. Vaicekaiškinė labai daug taktininkauja „Laiko“ administracijai darant ekspediciją.

* Petras Mačulis, gyv. Martinez mieste, grįžo iš atostogų, kurias kartu su žmona ir dukterimi praleido San Clemente de Tuyu p. p. Marcinkevičių viloje.

* J. Paserbskienė su dukterimi S. Balinskienė išvyko atostogų į Villa del Dique, Kordobos kalnuose. P. A. Balinskas tarnybos reikalais išvyko į Mendozą, kur turės progą dalyvauti Amerikos parodoje.

* Damutė Šabūnaitė sausio 30 d. savo artimųjų būrelyje su jaukiomis vaišėmis atšventė savo gimimo dieną. Vasario 3 d. išvažiavo į Kordobą, p. p. Stankūnų padovanotą vilą atostogų.

* F. ir V. Ratkai sausio 31 d. p. Ratkienės motinos mirties metinių progą turėjo iškilmingas pamaldas Aušros Vartų šventovėje. Po pamaldų savo namuose giminėms ir artimiesiems surengė jaukų priėmimą. P. p. Ratkai yra „Laiko“ spaustuvės kūmai ir dideli jos rėmėjai.

* Elena ir Ignas Budrevičiai, gyv. Isletos gatvėje, Val. Alsina, pabaigę statyti gražų ir patogų mūrinių namų, kuriame jau gyvena. Namą statė Kaz. Samuolis. Jų duktetė Onytė turi gerą tarnybą N. Pompejoj. P. p. Budrevičiai yra dideli Aušros Vartų parapijos rėmėjai.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL

Franqueo Pagado
Concesión N° 4289

Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

„EL TIEMPO“ Semanario Lituanos
Mendoza 2250, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 416395

Redaguoja Red. Kolegija, Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pasm. \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

5 DE FEBRERO VII METAI — Nr. 108

Savo nariams

ELENAI ŠOVINYTEI IR JONUI ŽEKIAMS

lūdesio valandoje, mirus jų mylimam tėveičiui ir uošviui KAZIMIERUI ŠOVINIUI, giliausią užuojautą reiškia

A. L. JAUNIMO DR-JA
ŠV. CECILIJOS CHORAS

* Susivienijimas Lietuvių Argentinoje jau antri metai mini Vasario 16 šventę. Šiemet minės vasario 20., šeštadienį, savo salėje, Lanus Oeste.

* Lietuvos pirmasis ir paskutinis prezidentas Antanas Smetona yra žuvęs per gaisrą 1944 m. sausio 9 d. Taisi šiais metais suėjo 10 metų nuo jo mirties. JAV-bių lietuvių kolonijos ta proga daro buvusio prez. A. Smetonos minėjimus ir akademijas, prisimindamos jo nuveiktus darbus Lietuvoje. Būtų gera tą sukaktį paminėti ir mūsų kolonijoje.

ŠEIMOSE

NAUJOS ŠEIMOS

Sausio 23 d. Aušros Vartų bažnyčioje su religinėmis apeigomis lietuvišką šeimą sukūrė Matilda Čekauskaitė ir Augustinas Varškys. Santuokos liudininkais buvo Stefanija Čekauskienė ir Stasys Čekauskas. Po religinių apeigų bažnyčioje gražios vestuvių vaišės buvo Lietuvių Salėje, Avellanedoje. Vaišėse dalyvavo jaunavedžių artimieji, giminės ir draugai bei visas Liet. T. M. Ansamblis „Daina“, kurio nariais juodu yra buvę. Buvo suvesta gražiųjų dovanų ir naujajai šeimai palinkėta laimingos ateities. Sausio 24 d. jaunavedžiai povestuvinei kelionei išvyko į Villa del Dique, Kordobos kalnuose.

Jaunajai šeimai tenka palinkėti daug saulėtų dienų ir laimingo gyvenimo.

* Angelė Sofija Furmonavičiūtė sausio 30 d. Aušros Vartų bažnyčioje susituokė su Julio Policarpo Bernachea. Liudininkais buvo Joana Furmonavičiūtė-Anton ir Aristobulo Bernachea.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAŽNYCIOJE

* Stela Izabelė Kliugaitė, Mercedes R. Revello ir Kazimiero Kliugų duktetė, sausio 24 d. buvo iškilmingai pakrikštuyta Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Tomas A. Revello ir Susana Barri de Revello.

* Marija Roša Šukevičiūtė, Marijos Teresės Andruškevičiūtės ir An-

tano Šukevičių duktetė, buvo pakrikštuyta Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje sausio 24 d. Krikšto tėvais buvo Elena Sneiderytė ir Carlos M. Ronchetti.

* Olga Juknaitė-Martin, su vyru gyvenanti Mar del Platoje, sausio 19 d. susilaukė pirmosios dukters. Motina ir duktetė yra sveikos ir jau grįžo į namus.

* Ona Vaitkevičienė turėjo sunkią operaciją Evita ligoninėje, Lanus. Operacija pavyko ir ligonė pamažu sveiksta.

* P. Kairienė Evita ligoninėje, Lanus, laukia operacijos. Šiuo metu yra operacijai ruošinama.

* S. Antanovas, žinomas fotografas, sunkiai serga ir guli Tornau ligoninėje, netoli Flores, Bs. Aires mieste, salė Citi, Iova 40.

* Juozas Ališauskas, virš trijų savaičių išgulėjęs Lanus ligoninėje, jau baigė sveikti ir grįžo į savo namus. Namuose dar teks taip pat kurį laiką pailsėti ir baigti galutinai sveikti.

* Muz. Vaclovas Rymavičius, šv. Cecilijos choro dirigentas, apie vasario vidurį grįš iš Caruhė druskos vonių, kur mėnesį laiko gydėsi. Šv. Cecilijos choro repeticiją bus vasario 18 d. 6 val. v. P. Rymavičius vadovaus „Mindaugo“ chorui per vasario 16-tosios minėjimą Berisso lietuvių kolonijoje ir vasario 21 d. — pagrindiniam minėjime Lietuvių Salėje Avellanedoje.

VILLA LUGANO

VASARIO 16 LIETUVIŲ CENTRE
Villa Lugano Lietuvių Centras savo patalpose, Vasario 16 — Lietuvos Nepriklausomybės šventę minės vasario 13 d., šeštadienį. Minėjime bus kalbos ir įvairi programa.

* Argentinoje, Mar del Platos uoste, sausio 27—30 d. lankėsi didžiulis moderniškas Jungt. A. Valstybių lėktuvnešis, kuris turi virš trijų tūkstančių įgulus ir apie 130 lėktuvų. Sausio 29 d. Ezeiza aerodrome oro akrobatiką parodė amerikiečių kariški sprausminiai lėktuvai, kurie šiuo metu lanko P. Amerikos valstybes. Į iškilmes, kuriose dalyvavo Argentinos prezidentas ir vyriausybės nariai, buvo nuvykę ir keletas lietuvių.

1954 m. vasario 21 d. Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje su kitomis organizacijomis rengia iškilmingą

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMĄ.

Vasario 16 d., antradienį, 17 val. vainiko uždėjimas ant Argentinos Išlaisvintojo Gen. J. de San Martin mauzolejaus Katedroje, 17,45 val. vainiko uždėjimas ant Eva Peron kapo C. G. T. rūmuose.

Vasario 21 d., sekmadienį, 8,20 val. speciali programa per Radio Valandėlę „Lietuvos Aidai“. Kalbės „Lietuvos Aidų“ vedėjas Zef. Juknevičius ir Lietuvių Centro pirm. J. L. Mičiūdas.

10,30 val. Aušros Vartų šventovėje iškilmingos šv. Mišios už visus žuvusius laisvės kovose ir už laisvės atgavimą.

18 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, iškilmingas minėjimo aktas su įvairia programa: kalbomis, paskaita, Šv. Cecilijos choro koncertu ir kt. Kalbės taip pat svečias iš S. Amerikos adv. Stasys Gabaliauskas.

Visų lietuvių tautinė pareiga Lietuvos Nepriklausomybės šventėje uoliai dalyvauti.